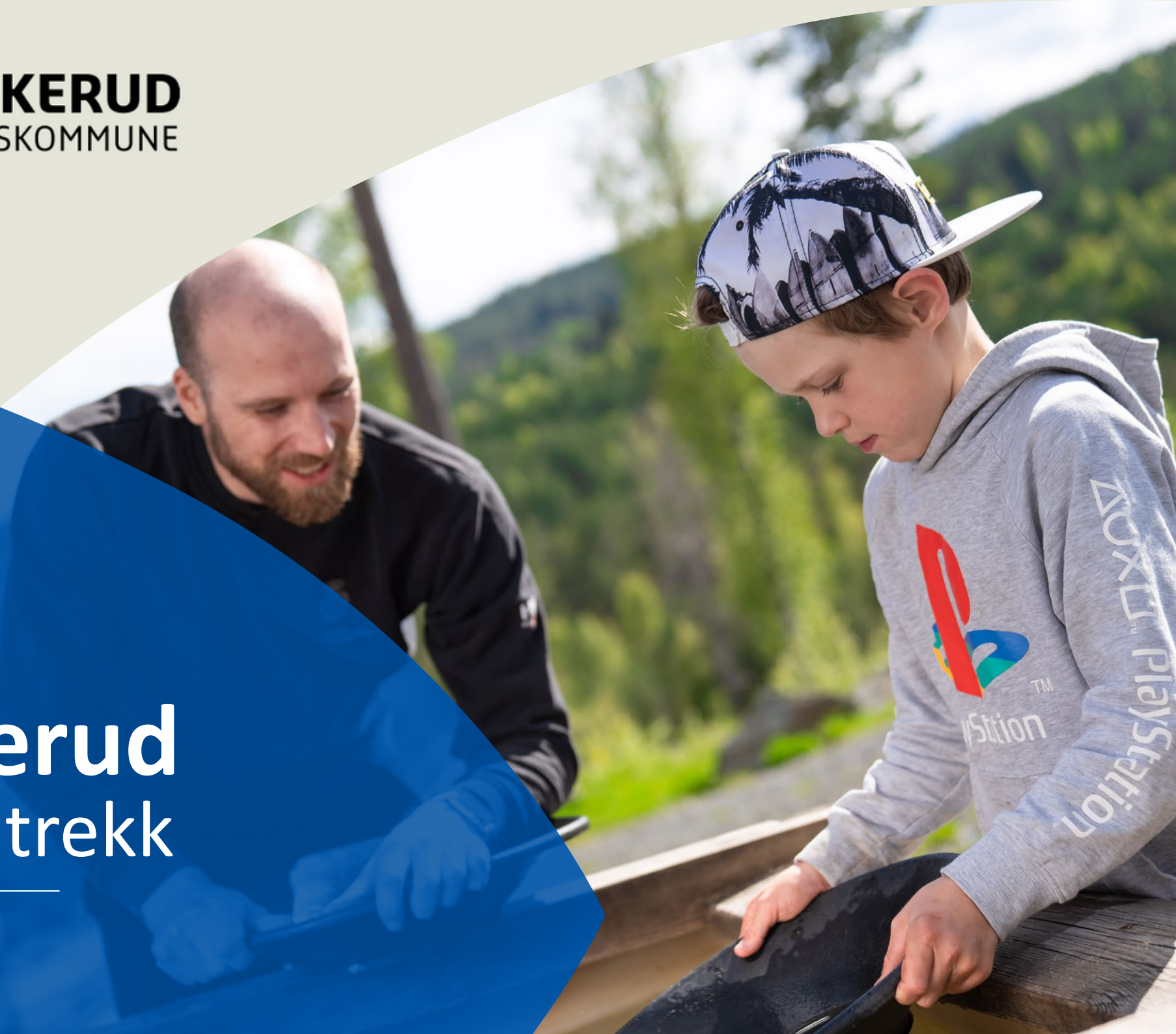

BUSKERUD
FYLKESKOMMUNE

Buskerud i korte trekk

April 2024

Innhold

BUSKERUD I KORTE TREKK 3

BEFOLKNINGSUTVIKLING 4

Flytting 7

Innvandring 7

LEVE I BUSKERUD 9

Forventet levealder 9

Livskvalitet 10

Samfunnsdeltakelse 11

Utenforskap fra arbeid og utdanning 13

Sosial ulikhet 18

SKAPE I BUSKERUD 19

Kompetanse og utdanning 19

Sysselsetting og arbeidsplasser 22

Næringsliv og verdiskaping 23

NATUREN I BUSKERUD 24

Klimagassutslipp 24

Energi 26

Naturfare og beredskap 27

Naturverdier 28

Buskerud i korte trekk

Skal vi lykkes med å utvikle en livskraftig og attraktiv region, må vi i Buskerud ta kunnskapsbaserte beslutninger basert på en omforent forståelse om hva som er de viktigste utfordringene og mulighetene fremover. Det gir bedre beslutninger, og gjør oss i stand til å prioritere ressursene våre på en mest mulig samfunnsnyttig måte.

Dette dokumentet beskriver utviklingen i Buskerud i korte trekk, og sier noe om hva som ligger foran oss innen utvalgte viktige samfunnsområder. Det er ikke ment som et helhetlig beslutningsgrunnlag, men skal gi overordnet innsikt i utfordrings- og mulighetsbildet i regionen.

Buskerud fylkeskommune skal utarbeide et digitalt kunnskapsgrunnlag som oppdateres jevnlig. Det digitale kunnskapsgrunnlaget skal gi Buskerud-relevant kunnskap innen viktige samfunnstemaer.

Befolknings- utvikling

Innbyggertallet i Buskerud er per 2024 på rundt 270 000, og befolkningen har økt med 0,85 prosent årlig de siste ti årene.

Veksten har hovedsakelig kommet av innvandring og innflytting til Buskerud, og ved at vi lever lenger. Det er befolkningsvekst i alle kommuneregioner, men veksten er ulikt fordelt, og årsaken til befolkningsvekst varierer mellom sentrale strøk og distriktene.

Innbyggere i Buskerud:

269 819

Hallingdal

21 571 (+684 siden 2013)

Kongsbergregionen

39 036 (+2 676 siden 2013)

Ringeriksregionen

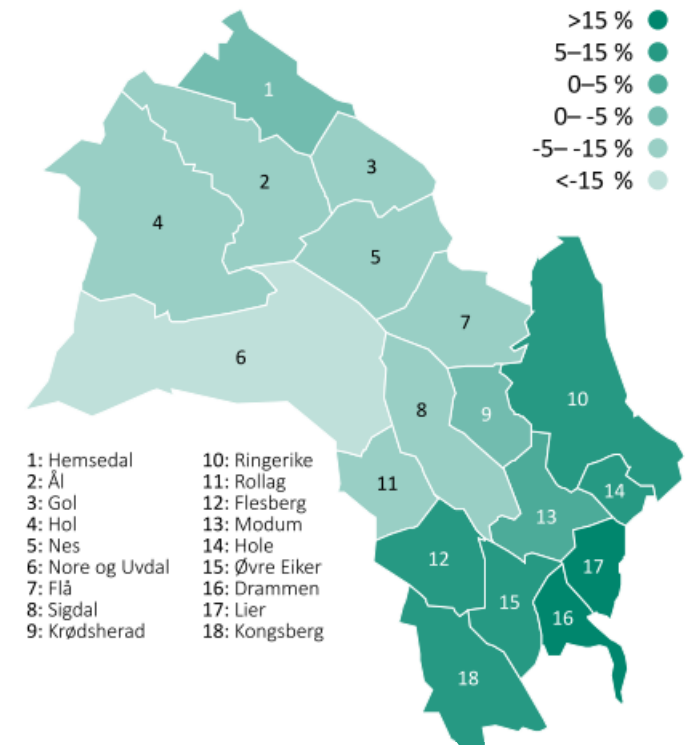
55 476 (+3 548 siden 2013)

Drammensregionen

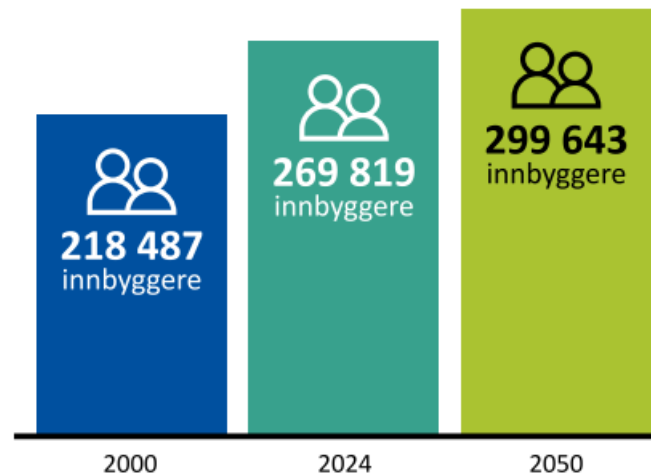
153 736 (+13 990 siden 2013)

Tallene er fra 4.kv. 2023¹.

Framskrevet prosentvis befolkningsvekst mellom 2020 og 2040 i et nøytralt scenario

Foreløpig og forventet befolkningsvekst for Buskerud

¹ <https://www.ssb.no/statbank/table/01222>

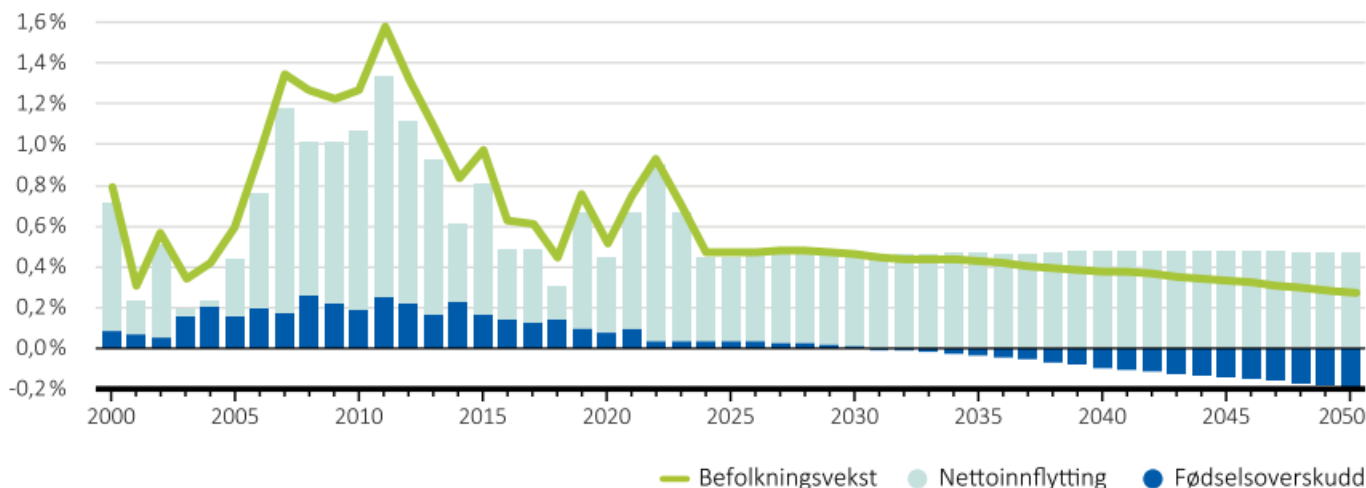
Prognosene viser til vekst i befolkningen frem til 2050, grunnet innvandring og innflytting. Buskerud har lavere fruktbarhet enn landsnittet, og fra rundt 2031 forventes et fødselsunderskudd.

Den store endringen fremover i Buskerud er at vi blir flere eldre. Antall personer over 80 år vil doble seg frem mot 2040, fra ca. 12 700 i dag, til ca. 24 700. Andelen over 80 vil utgjøre over 10,6 % av befolkningen i 2050, og vil bli flere enn de mellom 15 og 24 rundt år 2046. Økningen blant de eldste vil gjelde for alle delene av Buskerud, og vil påvirke tjenestetilbud og samfunnsplanlegging.

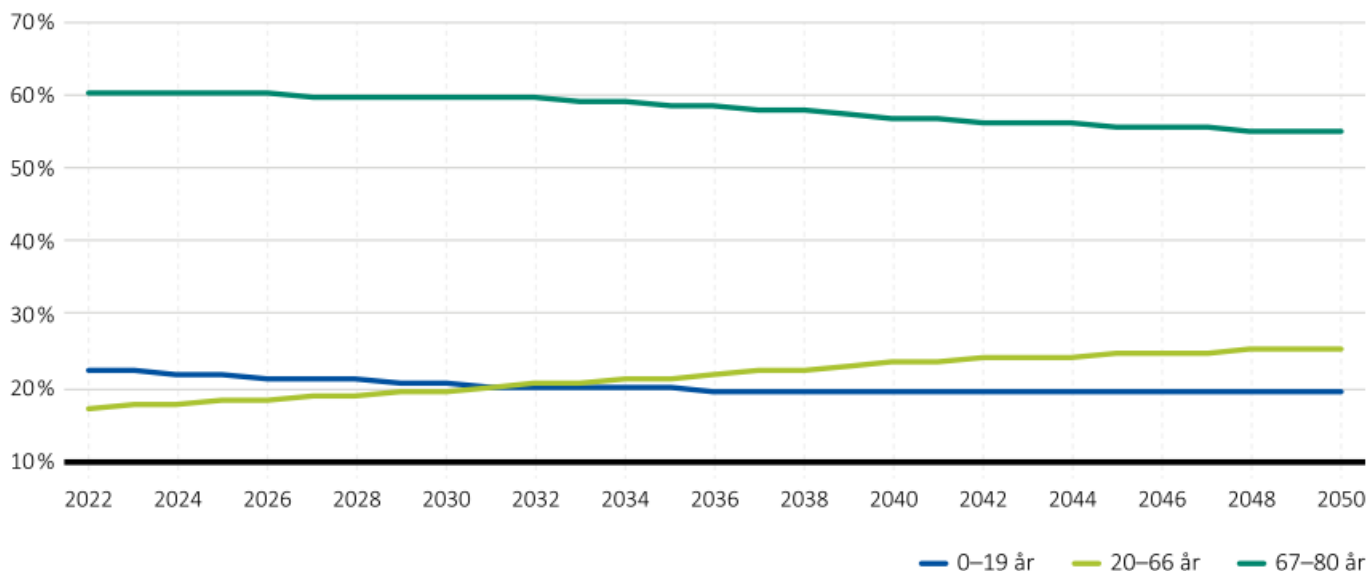
Aldrende befolkning fører til flere med en eller flere kroniske sykdommer¹. Eksempelvis vil vi kunne se en økning i personer med demens. I 2020 var det i Norge 1,88 % av befolkningen som hadde sykdommen². I 2050 forventes det at andelen øker til 3,99%. Særlig distriktskommuner vil kunne oppleve sterk vekst der prognosene anslår at rundt 6 % av hele befolkningen i mange kommuner vil ha demens i 2050³.

Befolkningsframskrivingen viser at det mest sannsynlig blir en svak nedgang i antall innbyggere mellom 0 og 12 år i 2040 sammenlignet med 2023. Det er først og fremst nedgang blant innbyggere i «arbeidsfør» alder. I 2010 var det 4,2 personer i «arbeidsfør alder» (20–66 år) for hver person over 66 år. I 2022 var tallet 3,2 og framskrivingene viser at det blir færre enn 2,2 i 2050.

Befolkningsutvikling i Buskerud, 2000–2050

Befolkningsprognose etter alder

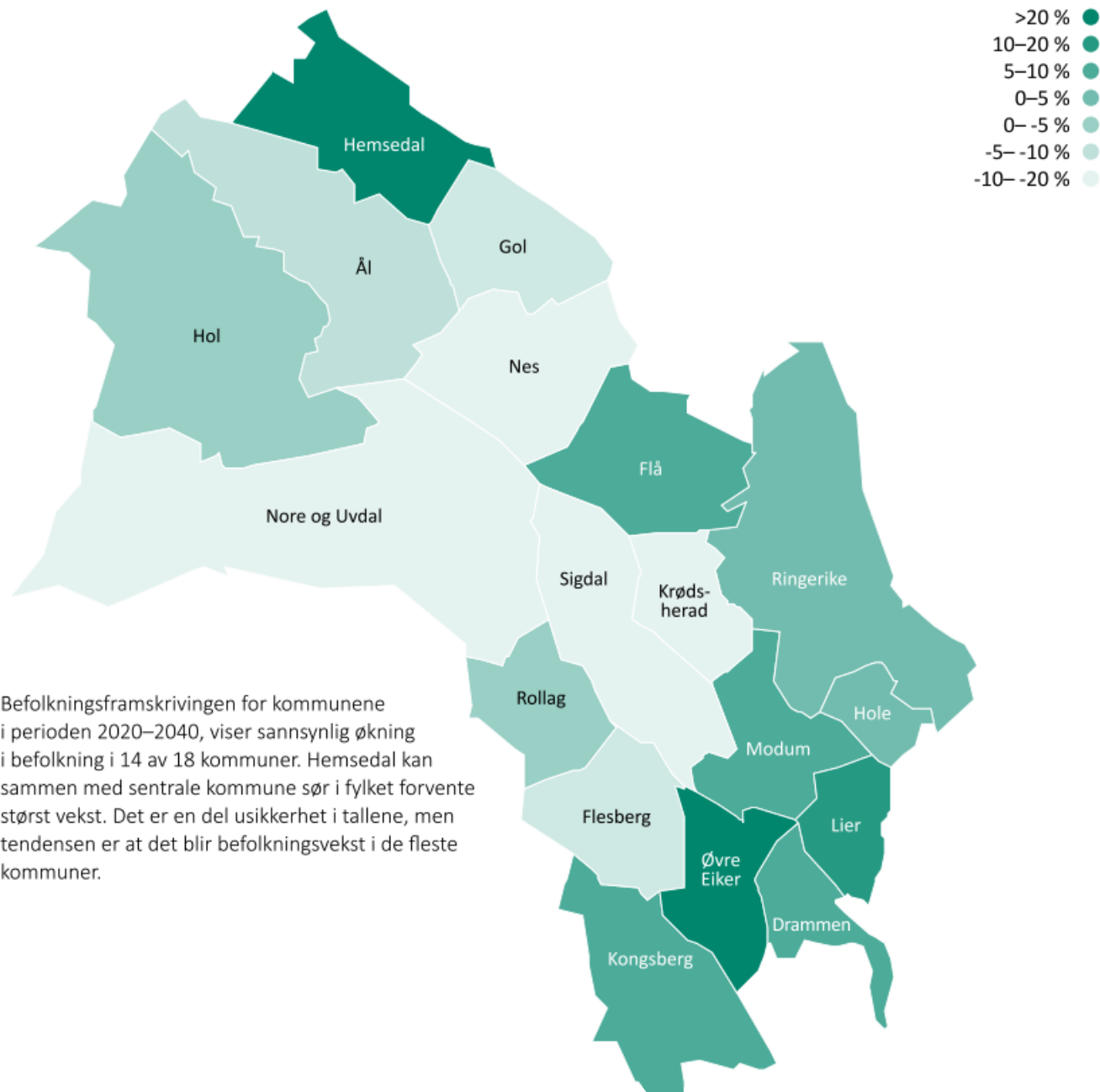

1 [FHP Fylke \(sharepoint.com\)](#)

2 [DEMENSKARTET – Demenskartet](#)

3 *Beregningsmetodene som er brukt gjør at jo mindre kommunene er, desto mer usikre blir tallene. Beregningen må derfor tolkes med forsiktighet.*

Fremskrevet befolkningsvekst per kommune, 2020–2040, SSB sitt middelalternativ

Befolkningsframskrivingen for kommunene i perioden 2020–2040, viser sannsynlig økning i befolkning i 14 av 18 kommuner. Hemsedal kan sammen med sentrale kommune sør i fylket forvente størst vekst. Det er en del usikkerhet i tallene, men tendensen er at det blir befolkningsvekst i de fleste kommuner.

Foto: Lars Storheim

Flytting

Det flytter flere til Buskerud enn ut av Buskerud. Innenlands flytting har bidratt med 1 % befolkningsvekst siden 2013. De mest sentrale kommunene i Buskerud har hatt mer innflytting enn øvrige kommuner i fylket¹. Når Buskerudværingene flytter ut, går turen oftest til Oslo, deretter Akershus og Vestfold. Flest innflyttere kommer fra Akershus, deretter Oslo og Vestfold.

I likhet med mange andre fylker, ser vi en større utflytting av innbyggere i aldersgruppen 19–24. Samtidig er det størst tilflytning i aldersgruppen 25–39. Det er de unge som flytter mest, så når det blir færre unge i Norge, blir det også mindre flytting – både inn og ut av Buskerud.

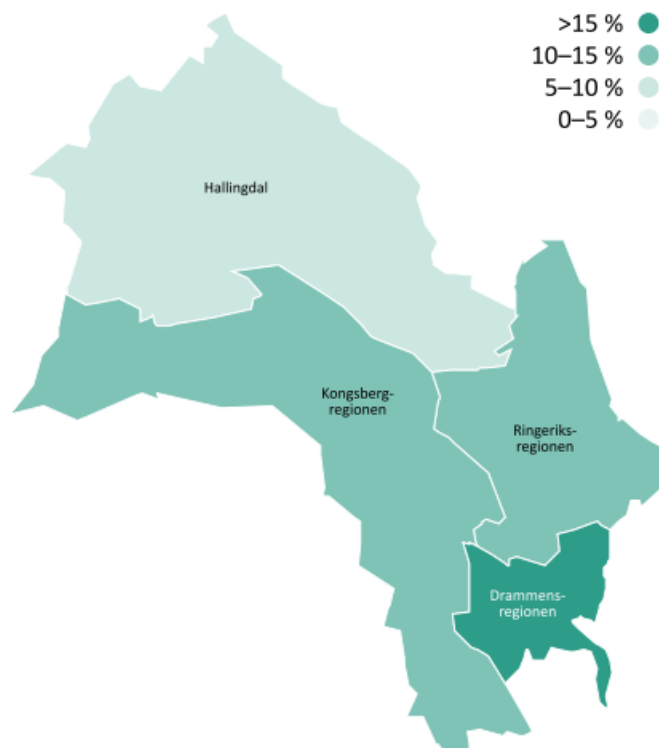
Bildet er motsatt fra flytting når vi ser på innvandring, der flere av distriktkommunene har høyest innvandring i forhold til folketallet. En fortsatt positiv netto innenlands flytting og netto innvandring vil være avgjørende for befolkningsveksten i Buskerud etter 2030.

Innvandring

Det er totalt 63 000 med innvandrerbakgrunn i fylket, en andel på 24,8%². De største landgruppene er personer fra Polen (9300), Litauen (3650) og Tyrkia (3100). I 2022 og 2023 var det spesielt stor innvandring, hovedsakelig som følge av mange flyktninger fra Ukraina.

Innvandring har vært avgjørende for positiv befolkningsutvikling i mange kommuner. Det vil fortsatt komme innvandrere til Buskerud, men grunnet valutakurs-effekter, og færre i arbeidsfør alder i andre europeiske land kan vi forvente redusert arbeidsinnvandring til Norge og Buskerud på både kort og lengre sikt. Den sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa kan medføre fortsatt stor innvandring i årene fremover, men det er vanskelig å forutsi.

Innvandring og innenlands flytting sin påvirkning på befolkningsvekst i prosent, 2000–2022

Andel av befolkningen med innvandrerbakgrunn – omfatter både innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre

Kommune	Andel av kommunens befolkning som har innvandrerbakgrunn, i prosent (01.01.2023)	Antall land kommunens befolkning har innvandrerbakgrunn fra, (01.01.2023)
Drammen	30,3	147
Hemsedal	28,4	44
Lier	25,5	115
Kongsberg	20	118
Gol	19,7	58
Flå	19	27
Ringerike	18,8	120
Øvre Eiker	17,9	102
Hole	17,3	63
Ål	15,6	54
Krødsherad	15,4	27
Modum	15,1	79
Nore og Uvdal	14,8	31
Nesbyen	14,2	41
Flesberg	12,2	29
Sigdal	10,9	26
Rollag	10,1	20

1 [Microsoft Power BI og SSB tabell 13864](#)

2 [Personer som enten er innvandrere, eller norskfødte med innvandrerforeldre, per 2023.](#)

Personer med innvandrerbakgrunn fra mange ulike land er bosatt i alle kommunene i Buskerud. Det er derfor stort mangfold, og innvandrere kan ikke ses på som «en gruppe innbyggere». Likevel er det noen gjennomgående utfordringer blant innvandrere, spesielt innvandrere fra landgruppe 2¹.

Innvandrere med bakgrunn fra denne landgruppen har i snitt dårligere levekår, helse, lavere sysselsettingsandel og deltar sjeldnere i fritidsaktiviteter². De er også underrepresentert i politiske organer, og stemmer sjeldnere enn øvrig befolkning³.

Resultater fra nasjonale prøver i grunnskolen viser at innvandrere sammen med barn fra lavinntekt-familier skårer vesentlig lavere enn øvrige i befolkningen. Aller lavest skårer elever med innvandrerbakgrunn fra landgruppe 2, og språk er en av de viktigste forklaringene^{4,5}.

De viktigste faktorene for vellykket integrering er å styrke norskkunnskaper og formelle kvalifikasjoner. I Buskerud er mangel på kompetent arbeidskraft en hovedutfordring, og den store andelen innvandrere representerer derfor en betydelig ressurs for arbeidsmarkedet. God integrering av personer med innvandrerbakgrunn i arbeidsliv og lokalsamfunn vil derfor få stor betydning for samfunnsutviklingen.

1 *Innvandrere fra Asia, Afrika, Latin-Amerika, Oseania utenom Australia og New Zealand, og Europa utenom EØ*

2 *Helse blant personer med innvandrerbakgrunn – FHI/ Tall og statistikk over innvandring og integrering | IMDi*

3 <https://www.ssb.no/valg/kommunestyre-og-fylkestingsvalg/artikler/lavere-valgdeltakelse-blant-innvandrere>

4 *Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl.Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseaniautenom Australia og New Zealand*

5 *NOU 2011: 14 – regjeringen.no*

Leve i Buskerud

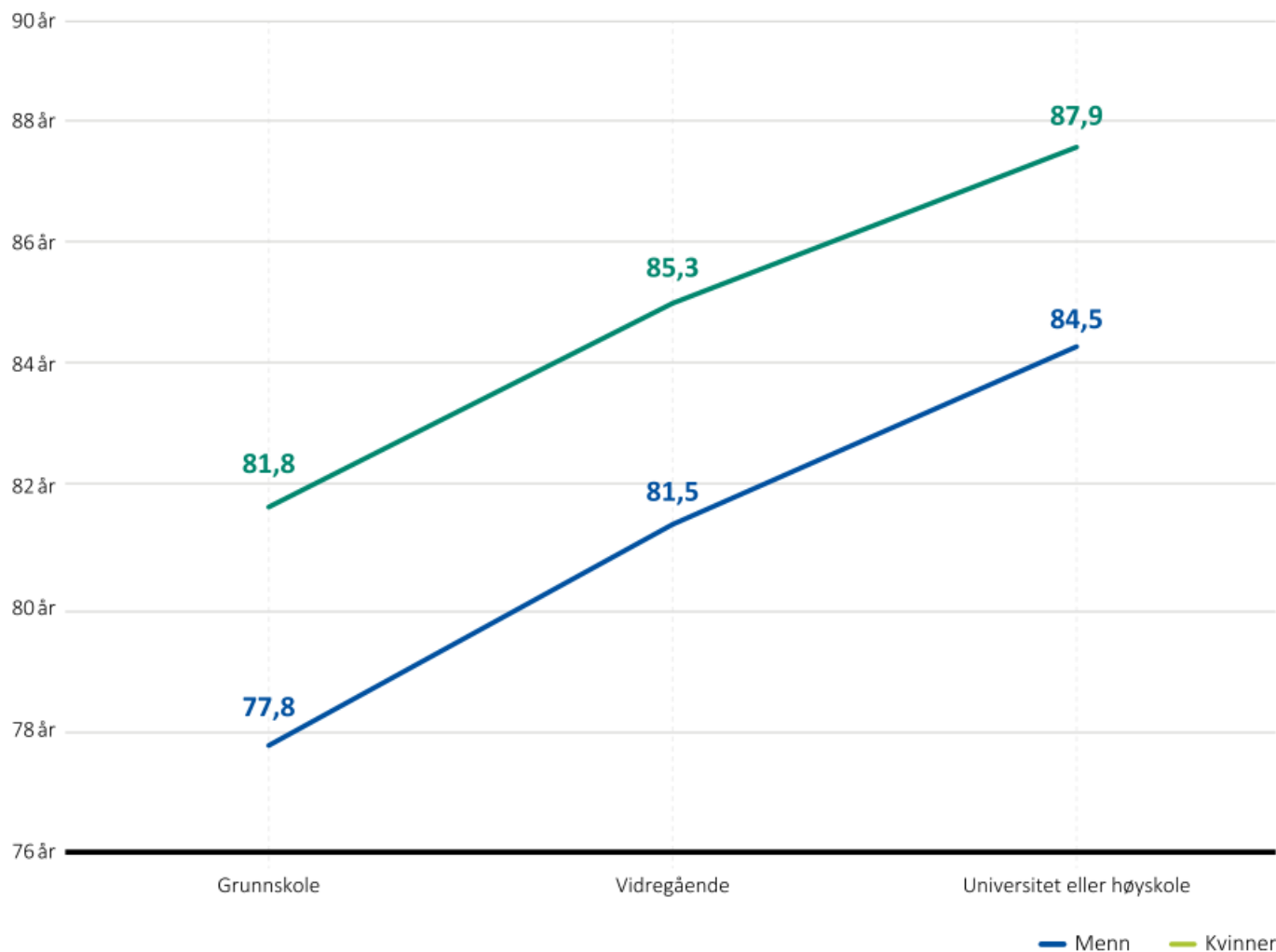
Tillit, trygghet, tilhørighet og tilgang til arbeid, utdanning og gode nærmiljø er forhold som skaper trygge og gode samfunn. Befolkningsutviklingen fremover gjør at vi må ta vare på de folka vi har, og at vi gjør fylket mer attraktivt for tilflyttere.

Forventet levealder

Forventet levealder gir en indikasjon på samlet folkehelse – jo høyere levealder, jo bedre helse i befolkningen samlet sett. I Buskerud er kvinner forventet å leve til de blir 84,4 år og menn til de er 81 år gamle. For hele Norge er tallet henholdsvis 84,5 for kvinner og 81,1 for menn.

De med god økonomi og lang utdanning lever lengre. I Buskerud kan de med høyere utdanning forvente å leve 6,4 år lenger enn de med grunnskole som høyeste fullførte utdanning. Dette skyldes blant annet ulikheter i levevaner, samt fysiske og sosiale miljøfaktorer¹.

Forventet levealder etter utdanningsnivå

Livskvalitet

Livskvalitet handler om hvordan vi har det, hvor tilfreds vi er med livet og i hvilken grad vi opplever glede, mestring og tilhørighet. Dette påvirkes av forhold i samfunnet som arbeid, økonomi og boligsituasjon. God livskvalitet betyr mye for den enkelte, og er et godt mål på hvor godt samfunnet vårt er som helhet.

Livskvaliteten i Buskerud er i likhet med landet ellers høy, og folk er fornøyde med egen hverdag. I folkehelseundersøkelsen fra 2021 rapporterte 82 % å være godt og middels fornøyd med livet sitt, og andelen øker til 85 % på spørsmålet om hvor fornøyd de tror de er om fem år.

I hvilken grad vi har god livskvalitet er derimot skjevt fordelt blant ulike grupper. Personer med levekårsrelaterte problemer som dårlig økonomi, arbeidsledighet, uføre, personer som har redusert psykisk eller fysisk helse, nedsatt funksjons- evne, skeive, samt flere unge opplever dårligere livskvalitet¹. Eksempelvis henger livskvaliteten til innbyggerne i Buskerud sammen med hvor lett deres økonomisk situasjon oppleves.

Ensomhet og psykiske plager

Ensomhet og psykiske plager² er viktige faktorer som påvirker livskvaliteten. Slike plager er en utfordring i Buskerud som landet ellers. I Buskerud rapporterer 11 % at de er ensomme og 14 % rapporterer at de opplever psykiske plager. Det er mest ensomhet og psykiske plager i aldersgruppen 18–29, mens den laveste andelen ble rapportert fra eldre.

**Vi har det bra i Buskerud
– 8 av 10 er godt eller middels
fornøyd med livet.**

1 [Livskvalitet – FHI](#)

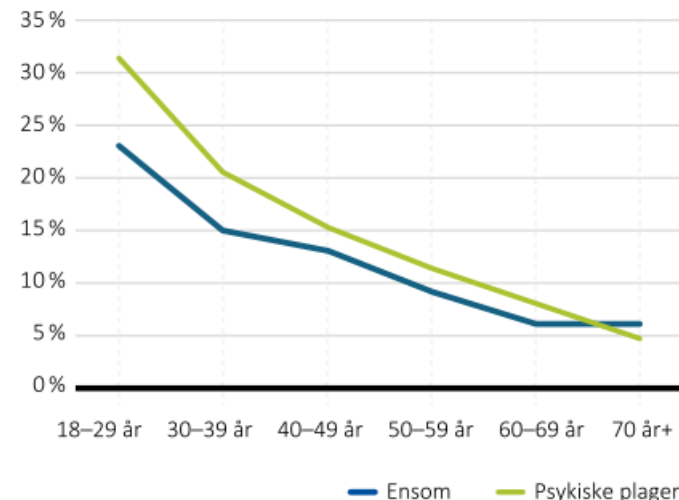
2 [Psykiske plager er for eksempel engstelse, nedstemthet og uro. Plagene kan variere fra lette til sterkere plager, uten at det nødvendigvis karakteriseres som en lidelse.](#)

3 [Psykiske plager og lidelser hos barn og unge – FHI](#)

Årsakene til denne utviklingen er trolig sammensatt. Mulige forklaringer er at unge oftere er i krevende livsfaser med usikkerhet knyttet til utdanning, arbeid, økonomi og familiesituasjon, samt økt press som følge av sosiale medier. Utviklingen kan også ha sammenheng med økt åpenhet og lavere terskel for hva man definerer som psykiske plager³.

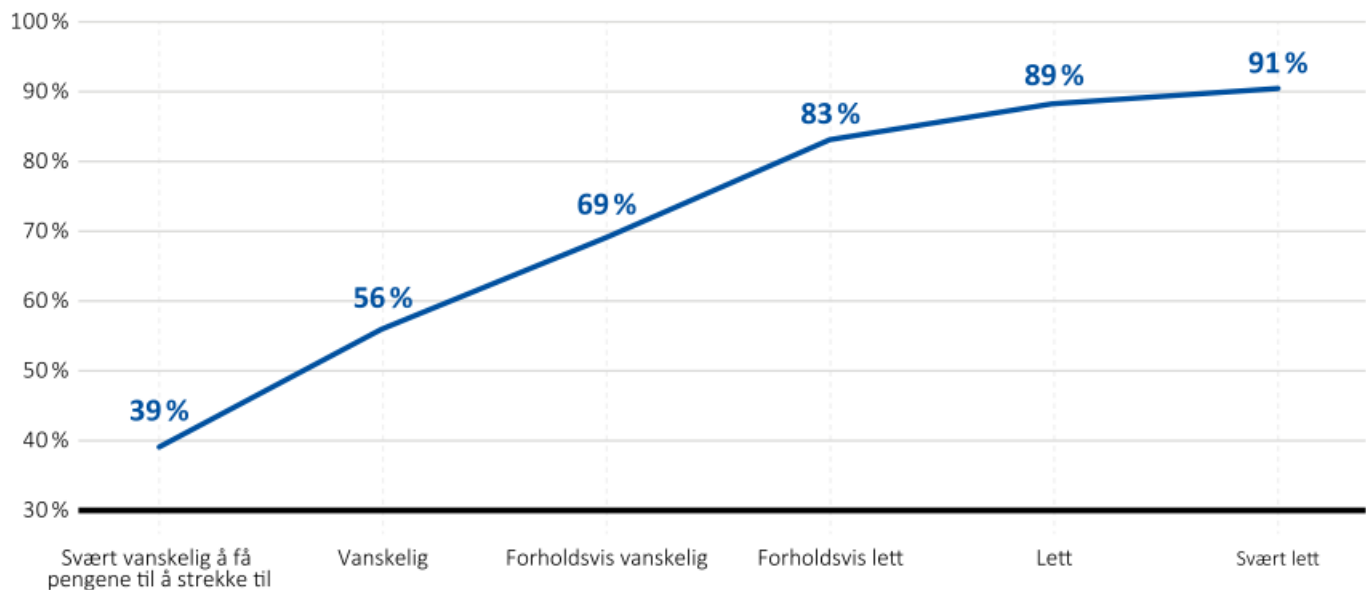
**11 % sier de er ensomme og
14 % opplever psykiske plager.**

Psykiske plager og ensomhet fordelt på alder

Andel i Buskerud som rapporterte psykiske plager og ensomhet i folkehelseundersøkelsen 2021, fordelt etter alder

Økonomi påvirker hvor fornøyd vi er med livet

Andel av innbyggere i Buskerud som er middels eller godt fornøyd med livet ut fra økonomisk situasjon (selvrapportert) Folkehelseundersøkelsen i Viken, 2021

Samfunnsdeltakelse

Gode lokalsamfunn og nærmiljø bidrar til bedre helse og livskvalitet. Deltakelse i samfunnet skaper tilhørighet, styrker sosiale nettverk og gir økt sosial støtte. Ifølge folkehelseundersøkelsen er de fleste i Buskerud i stor grad fornøyd med sitt nærmiljø.

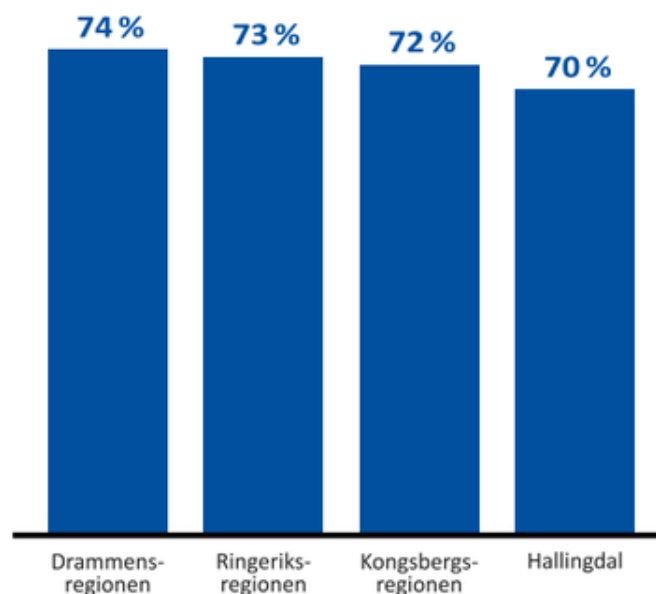
Innbyggere i Buskerud rapporterer at tilgangen til ulike nærmiljøkvaliteter jevnt over er god:

- 81,4% av unge mellom 18–29 år opplever tilgjengeligheten til idrettstilbud som svært god eller god.
- 69,8% av unge mellom 18–29 år opplever tilgangen til kulturtilbud som svært god eller god.
- 92,5% oppgir at de opplever tilgangen til natur- og friluftsområder som svært god eller god.

For å kunne delta i samfunnet er vi avhengig av å komme oss rundt – enten til fots, sykkel, bil eller offentlig transport. Forhold i nærmiljøet knyttet til for eksempel gang- og sykkelveier, tilgangen til offentlig transport og trafiksikkerhet kan derfor gi muligheter eller begrensinger i hverdagen. I folkehelseundersøkelsen fra 2021 oppgav 43 % i Buskerud at tilgjengelighet til offentlig transport er svært god eller god, mens 39% opplever offentlig transport som lite tilgjengelig.

Nasjonale tall viser at en av fem har en form for nedsatt funksjonsevne¹. Personer med funksjonsnedsettelse har dårligere helse og deltar i mindre grad enn øvrig befolkning i samfunnet². Dette skyldes blant annet barrierene de møter i boliger, ved transport, i utdanning og i arbeidsliv, og gjør at de bruker mer tid og krefter på å delta i samfunnet. Universell utforming bidrar til å redusere barrierer for personer med funksjonsnedsettelse, og er derfor et viktig innsatsområde for å oppnå likeverdig deltakelse³.

Andelen som i stor grad trives i nærmiljøet sitt:

“**Personer med funksjonsnedsettelse har dårligere helse og deltar i mindre grad enn øvrig befolkning i samfunnet.**”

1 [Statistikk og analyse | Bufdir](#)

2 <https://proba.no/wp-content/uploads/Proba-rapport-2022-7-Kunnskap-om-universell-utforming-i-Viken.pdf>

3 *Universell utforming handler om å utforme produkter og omgivelser på en slik måte at de kan brukes av alle mennesker, i så stor utstrekning som mulig, uten behov for tilpassing eller spesiell utforming.*

Samfunnsdeltakelse og tilhørighet kan også ses gjennom valgdeltakelse. I lokalvalget 2023 var valgdeltakelsen i Buskerud på 58,1%, med en stor forskjell mellom ulike aldersgrupper. Det er også en nasjonal tendens at innvandrere stemmer i mindre grad ved valg enn norskfødte, noe som påvirker mangfoldet og demokratiets representativitet på en negativ måte.

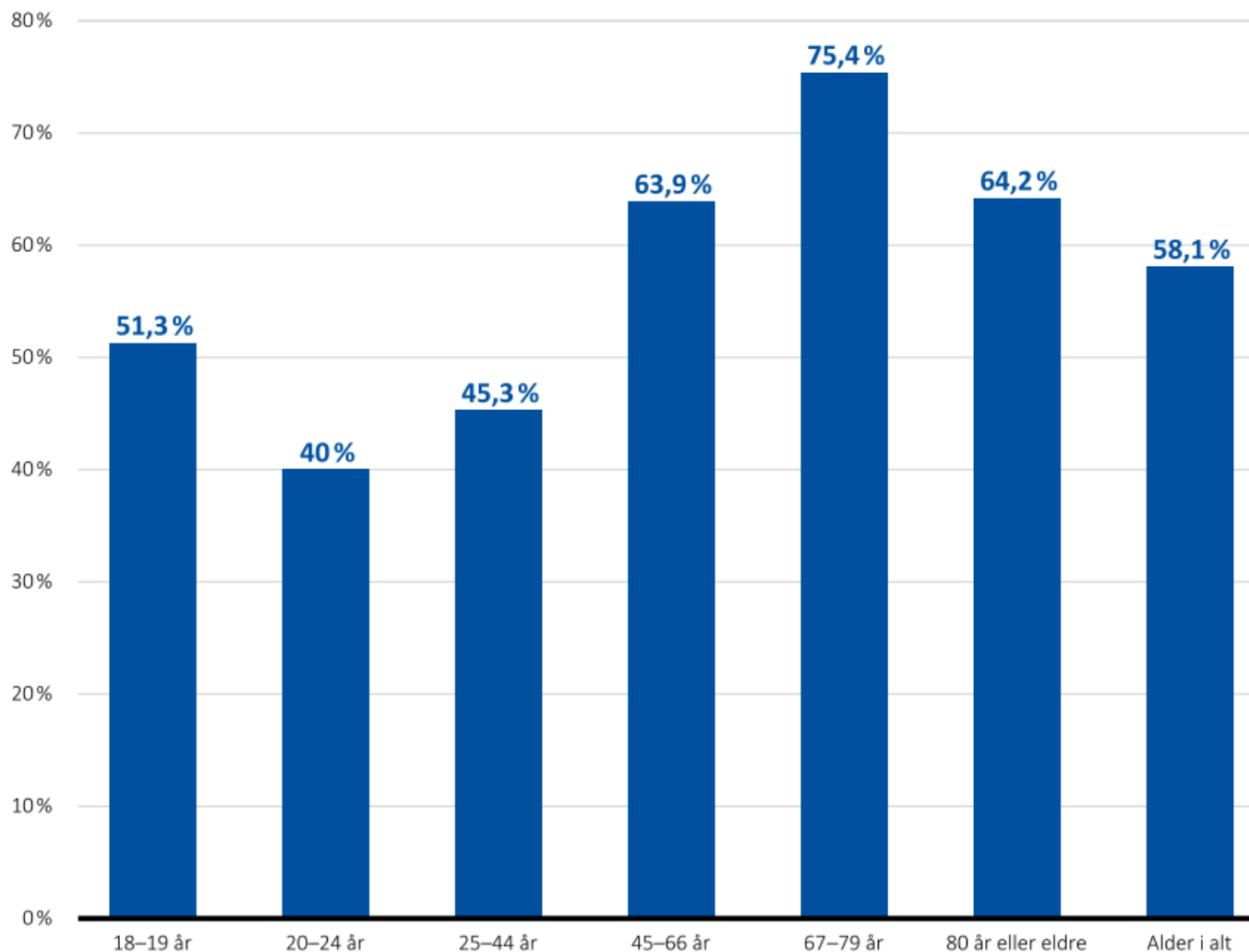
Valgdeltakelsen ved lokalvalget i 2023 var 58,1%.

En aktuell problemstilling som kan sette begrensninger for samfunnsdeltakelse og demokrati er hatefulle ytringer og trusler mot folkevalgte politikere. En undersøkelse gjort av KS viser at 40% av de folkevalgte opplever å ha blitt utsatt for hatefulle ytringer, trusler eller begge deler¹.

Sosiale medier oppgis å være kanalen der flest opplever hatefulle ytringer og trusler. Kvinner, innvandrere og unge opplever å være utsatt for hat og trusler i kraft av nettopp disse egenskapene. 43% av personene som har opplevd trusler oppgir at de har endret atferd ved å blant annet unnlatt å engasjere seg i en spesiell sak eller tema. Halvparten av disse igjen har vurdert å slutte som politiker.

40% av folkevalgte har opplevd hatefulle ytringer, trusler eller begge deler.

Valgdeltakelse etter alder ved lokalvalget i Buskerud, 2023

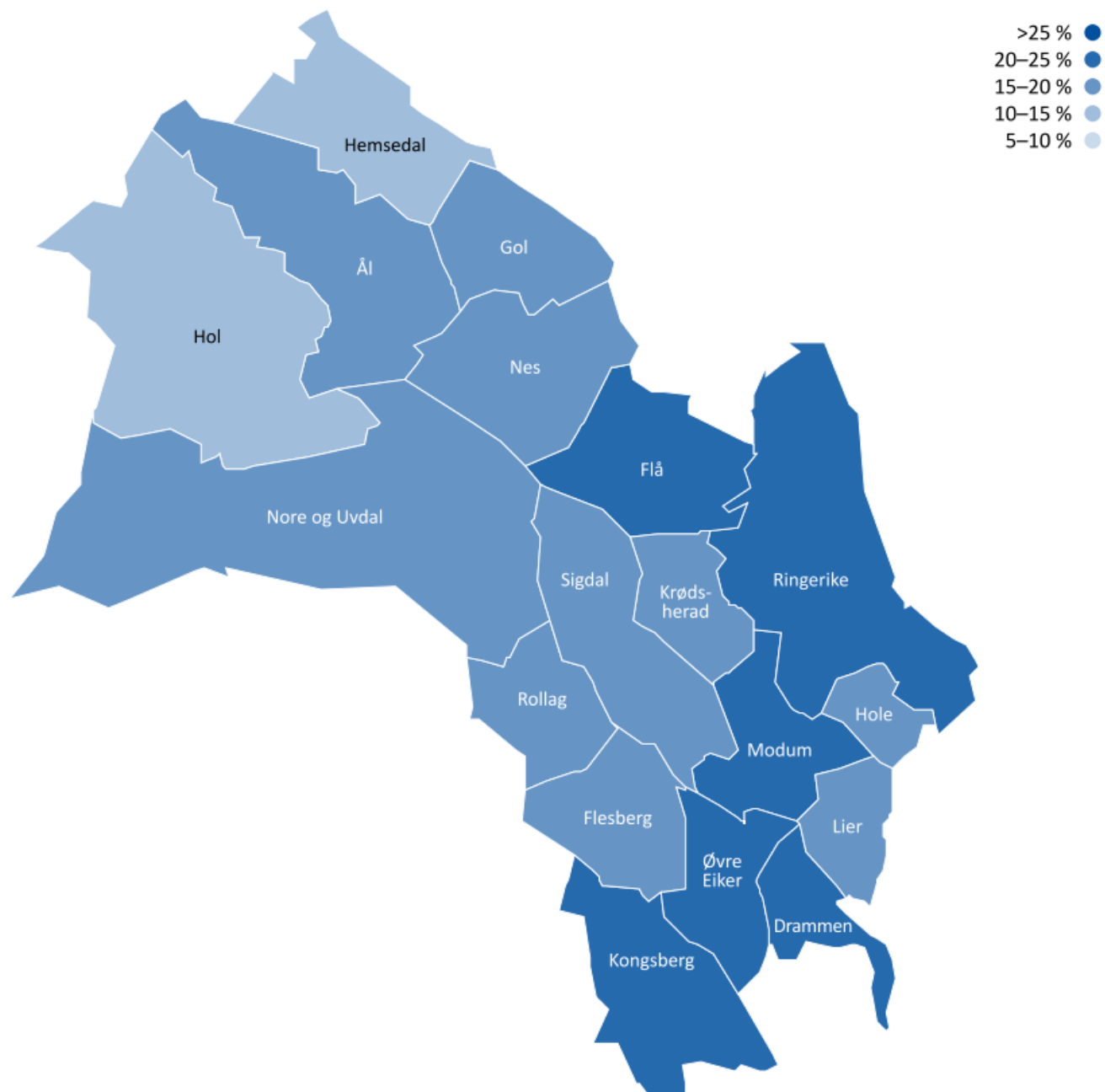

1 [Hatytringer-trusler-og-desinformasjon-mot-folkevalgte.pdf \(ks.no\)](#)

Utenforskap fra arbeid og utdanning

Utenforskap er en samfunnsutfordring som fører til store sosiale og økonomiske konsekvenser både for individet og samfunnet. Andel personer i utenforskap fra arbeid og utdanning i Buskerud var i 2022 20,2%, noe som tilsvarer 3 ganger Kongsberg befolkning. I landet ellers er andelen 19,7%¹.

Andel personer i utenforskap fra arbeid og utdanning i Buskerud

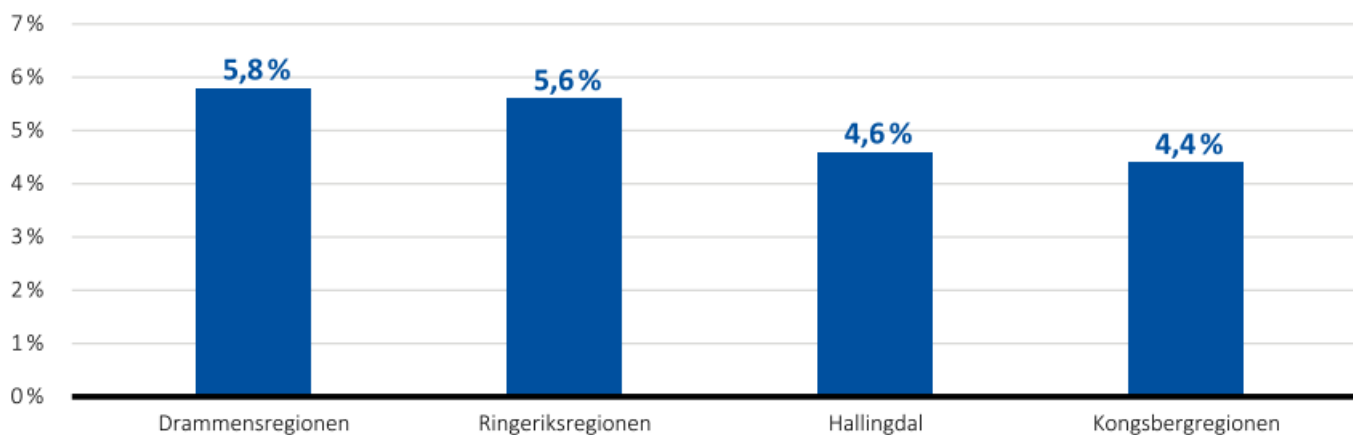
1 <https://memu.no/artikler/1-av-5-i-yrkesaktiv-alder-star-utenfor-arbeidslivet/>

Ungt utenforskap

En gruppe som krever særlig oppmerksomhet er unge som hverken er i arbeid, utdanning eller aktivitet (omtales i faglitteraturen som NEETs¹). Jo lenger de står uten slik aktivitet, jo større er muligheten for varig utenforskap, med tilhørende negativ påvirkning på helse og sosiale forhold gjennom livet.

I Buskerud er andelen unge mellom 15–29 år som står utenfor arbeid, utdanning og aktivitet i mer enn to år 5,5%². Figuren til høyre viser andel fordelt etter kommuneregion³.

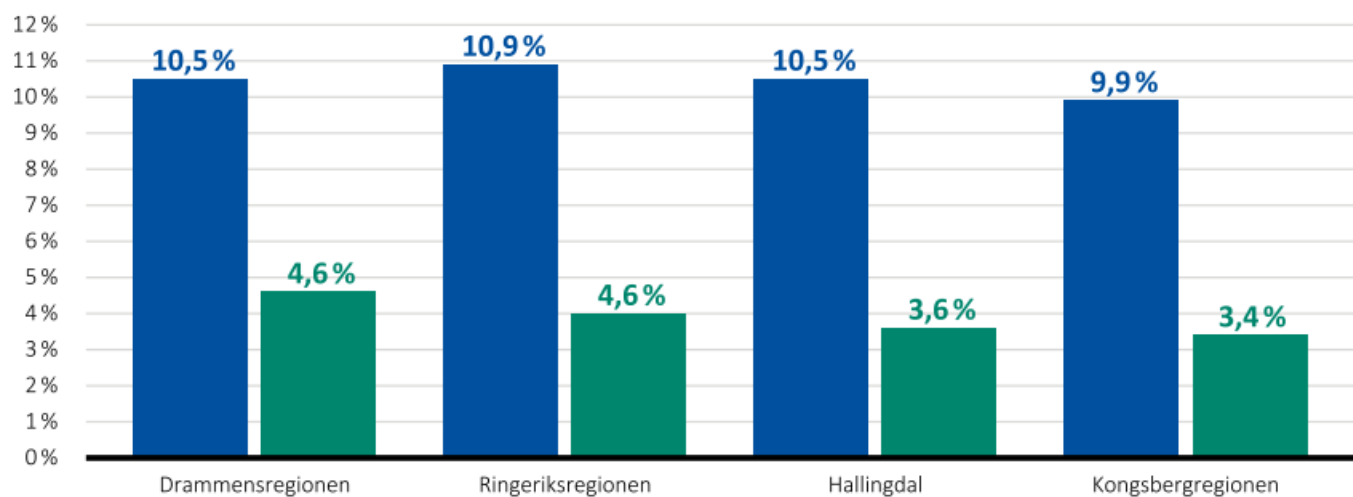
Unge utenfor arbeid, utdanning eller aktivitet i 2+ år

Dersom unge ikke fullfører videregående skole, mangler tidligere arbeidserfaring, har historie med barnevernssaker, kommer fra familier med lav sosioøkonomisk status eller har innvandrerbakgrunn, øker risikoen for å havne utenfor samfunnet betydelig⁴.

Dersom vi sammenligner innvandrere med øvrig befolkning, ser vi at det er en betydelig høyere andel blant innvandrere.

Unge utenfor arbeid, utdanning eller aktivitet i 2+ år, fordelt etter bakgrunn

1 [NEETs | European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions \(europa.eu\)](#)

2 [Langtids-NEETs i Akershus, Buskerud, Østfold og Oslo \(afk.no\)](#)

3 [Tall utarbeidet for fylkeskommunen basert på registerbaserte mikrodata fra microdata.no](#)

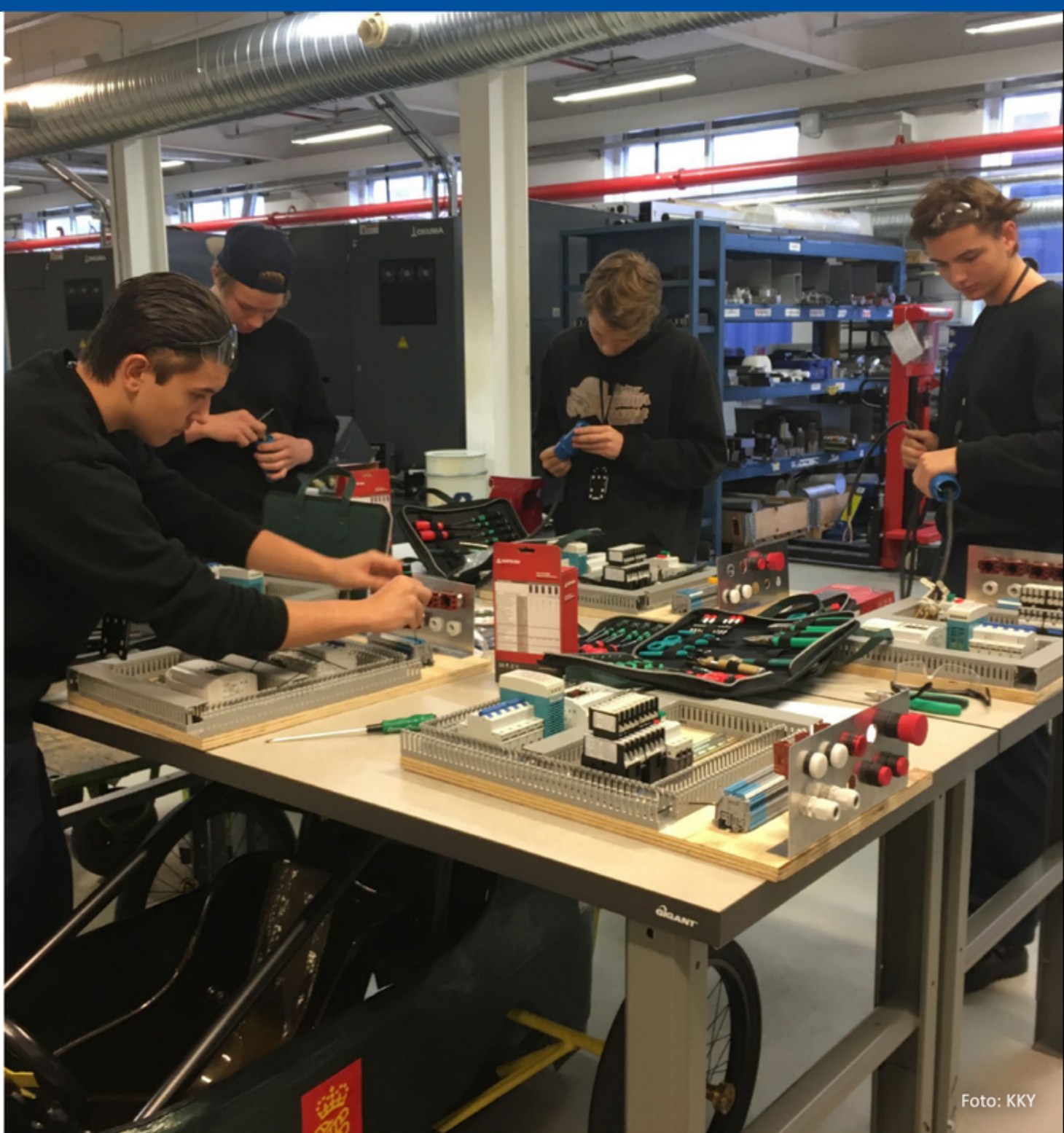
4 [Langtids-NEETs i Akershus, Buskerud, Østfold og Oslo \(afk.no\)](#)

● Innvandrere ● Øvrig befolkning

Ikke fullført videregående skole er en sentral risikofaktor for langvarig ungt utenforskap. Av alle unge som er utenfor arbeid, utdanning og aktivitet i to år eller mer er det 56,4% av disse som har droppet ut av skolen permanent.

I Buskerud er fullføringsgraden i videregående opplæring 85,2% for skoleåret 2022–2023¹. Andelen har gått opp fra 85,1% til 85,2%, noe som gjør at Buskerud ikke følger utviklingen vi ser nasjonalt der fullføringsandelen går noe ned. Buskerud ligger nå over det nasjonale snittet for fullført og bestått.

Kunnskap som ligger til grunn for Fullføringsreformen viser at årsakene til frafall kan dreie seg om bakenforliggende årsaker som vanskelige hjemmeforhold, psykiske plager, ensomhet eller svake faglige forutsetninger. Andre faktorer som kan påvirke er blant annet utilstrekkelig tilpasning av opplæring til elever med svake faglige forutsetninger, manglende forberedelse til studier, og utilstrekkelig dekning av behovene til både elever og arbeidslivet².

1 [Tilstandsrapport for videregående opplæring: Hva sier tallene? – Buskerud fylkeskommune \(bfk.no\)](#)

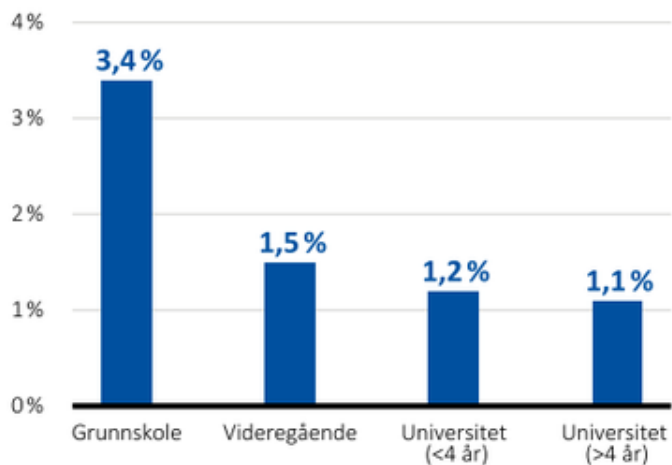
2 [Meld. St. 21 \(2020–2021\) \(regjeringen.no\)](#)

Nasjonale NAV-tall viser at nesten halvparten av arbeidsledige ikke har fullført videregående skole¹. Arbeidsledigheten er dobbelt så høy for de uten fullført videregående skole og tre ganger høyere blant personer med kun grunnskoleutdanning enn for personer som har fullført høyere utdanning.

Av de som har videregående opplæring eller høyere utdanning er arbeidsledigheten noenlunde lik, og ledighetsnivået har vært relativt likt de siste ti årene. Blant de som har grunnskole som høyeste utdanningsnivå, vises en trend med stadig høyere arbeidsledighet.

Tiltak for å redusere frafall i videregående opplæring er derfor et svært viktig å legge til rette for deltakelse i arbeidslivet, og det ser ut til å bli stadig viktigere i et arbeidsmarked som etterspør kompetanse over grunnskolenivå.

Arbeidsledige etter utdanningsnivå

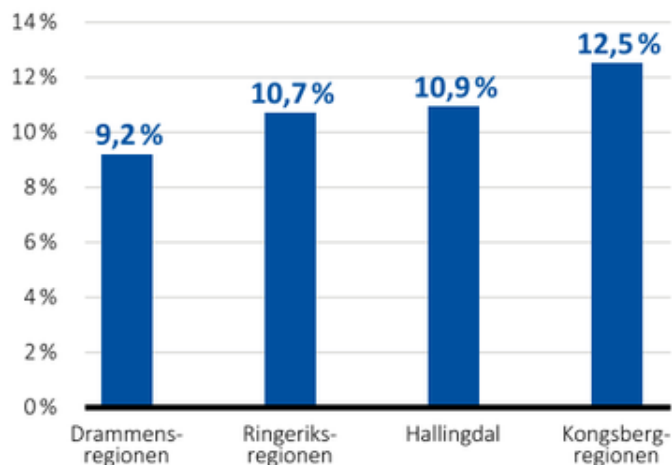
Nasjonale tall viser at av blant alle husstander uten noen som deltar i arbeidslivet, så er 48 % i fattigdom². Arbeid er dermed helt sentralt i å motvirke fattigdom med tilhørende negative konsekvenser. Forskjellene mellom de som fullfører eller ikke fullfører videregående opplæring øker, og det er derfor rimelig å anta at forskjellene også vil forplante seg i fattigdom, levekår og helse.

Sykefravær og uføre

Utenforskap og helseutfordringer henger tett sammen. Norge har verdens høyeste sykefravær, noe som gir mange på helserelaterte ytelser. Særlig langvarig sykefravær er bekymringsfullt, da det for en stor andel fører til uføretrygd.

I Buskerud mottok 18 360 uføretrygd i november 2023. Det utgjør 11 % av hele befolkningen mellom 18–67 år, noe som er over landsgjennomsnittet på 10,3 %. Andelen varierer fra 6,5 % i Hemsedal til 14,1 % i Modum.

Andel uføre pr. kommuneregion

¹ <https://www.nav.no/no/nav-og-samfunn/statistikk/arbeidssokere-og-stillinger-statistikk/hovedtall-om-arbeidsmarkedet>

² [SSB \(«Økonomi og levekår for lavinntektsgrupper 2022»\)](#)

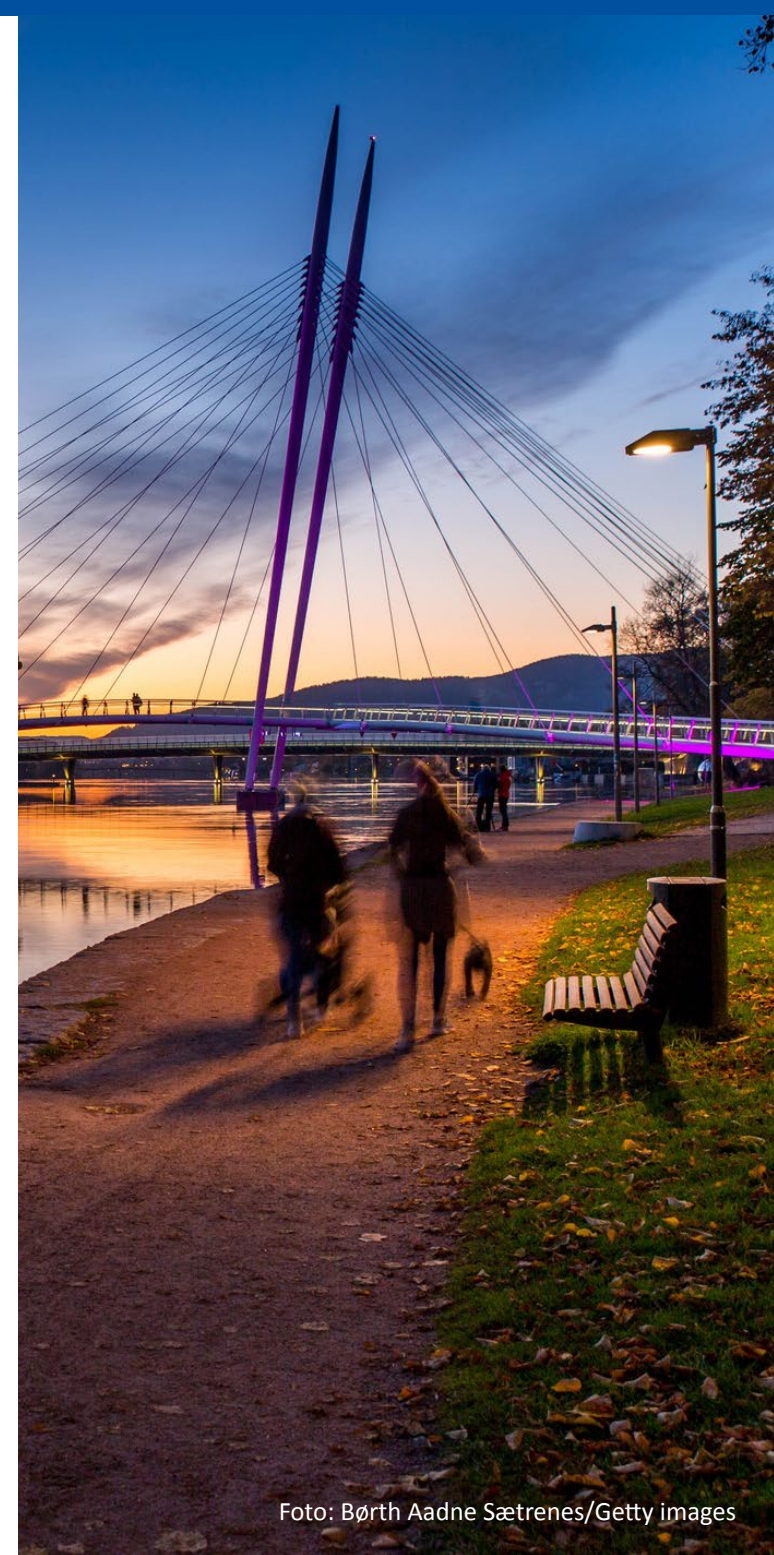

Foto: Børth Aadne Sætrene/Getty images

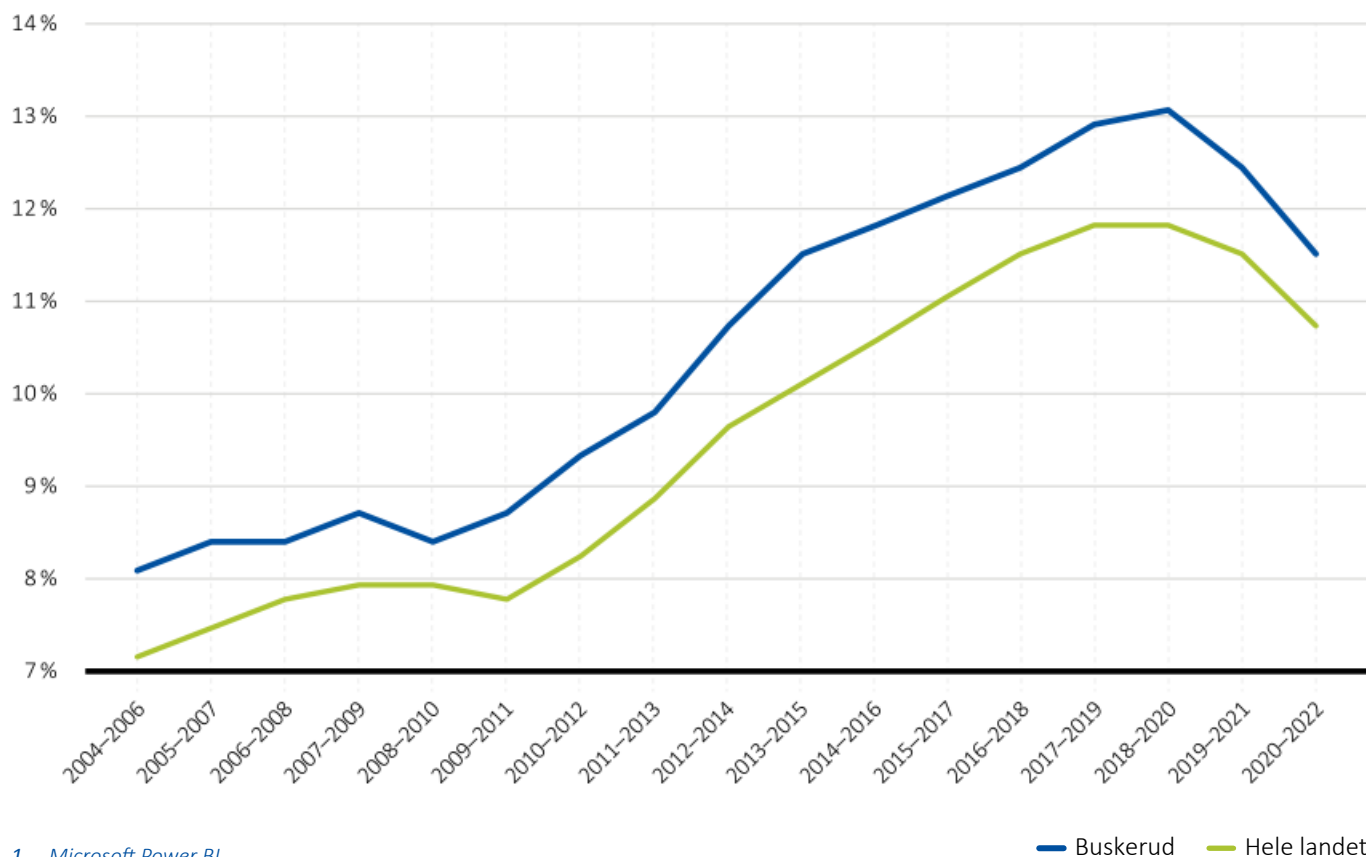
Barn som vokser opp i vedvarende lavinntekt

Utenforskap får store økonomiske konsekvenser for den enkelte. Barn som vokser opp i vedvarende lavinntekt har større sannsynlighet for å falle utenfor utdanning og arbeid. Lav inntekt setter også grenser for deltakelse i aktiviteter, fritidstilbud og i sosiale fellesskap. Andelen barn som bor i husholdninger med vedvarende lavinntekt har økt det siste tiåret¹. Det betyr at de bor i en husholdning som i snitt har tjent under 60 prosent av medianinntekten i kommunen i løpet av de siste tre årene.

Andelen barn 0–17 år som vokser opp i familier med vedvarende lavinntekt økte fra 2010 frem til 2020, men gikk ned i 2021 og 2022. 11,50% av barn levde i vedvarende fattigdom i Buskerud i 2022². Dette er noe høyere enn i landet som helhet.

Barn med innvandrerbakgrunn er sterkt overrepresentert i denne gruppen³. Med tanke på at det forventes en økning i denne befolkningsgruppen i fylket, vil det kunne medføre flere utfordringer i lys av at økonomisk situasjon ofte går i arv, og at livskvalitet og levekår henger tett sammen med økonomi.

Andel barn (0-17 år) i husholdninger med vedvarende lavinntekt

1 [Microsoft Power BI](#)

2 <https://khs.fhi.no/webview/>

3 [Færre barn med vedvarende lavinntekt i 2021 – SSB](#)

Sosial ulikhet

Livskvalitet, helse og deltakelse i samfunnet er skjevt fordelt mellom ulike grupper. Det er en klar sammenheng mellom sosio-økonomisk status og helse. Sosial ulikhet går også ofte i arv¹.

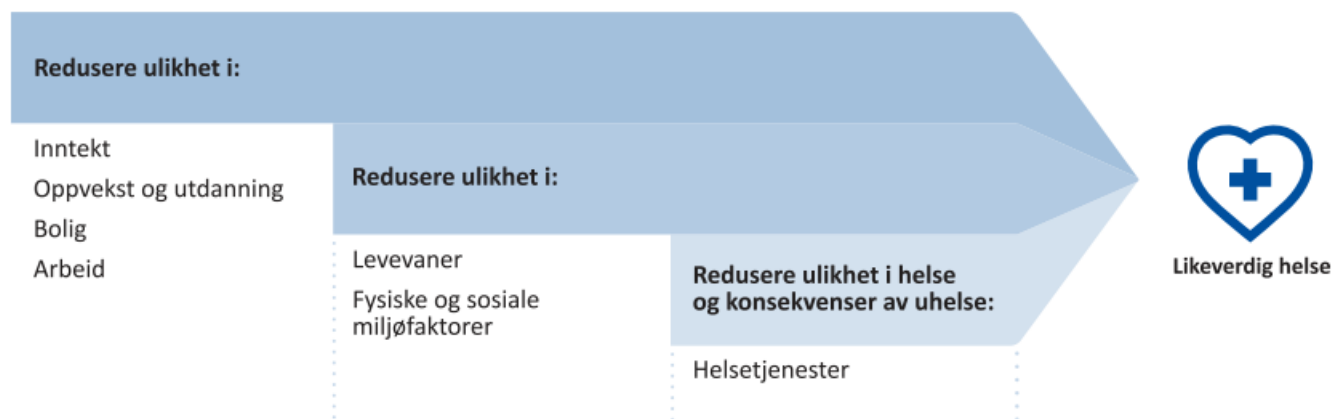
Sosial ulikhet er et økende problem. I tillegg til å påvirke helse og livskvalitet har det også betydning for befolkningens tillit, både mellom mennesker og til myndighetene². Et lavere tillitsnivå er forbundet med en rekke negative konsekvenser knyttet til blant annet økt polarisering, og redusert evne til å håndtere store samfunnsutfordringer³.

Forhold i oppveksten påvirker helse og levekår i voksen alder. Dette vises blant annet innen skolen der barn og unge som har foreldre med kort skolegang, lav inntekt og svak tilknytning til arbeidslivet oftere har svakere skoleprestasjoner enn andre, og lavere sannsynlighet for å gjennomføre utdanningsløpet. Forskjellene viser seg ofte allerede i barnehage og tidlig skolealder. Tidlig innsats er derfor viktig for å utjevne sosial ulikhet og motvirke utenforskap senere i livet⁴.

Som illustrert i figuren under, er det behov for innsats innen flere områder og på ulike nivåer for å redusere sosial ulikhet⁵.

Eksempler på områder der man kan gjøre en innsats for å redusere sosiale helseforskjeller.

De grunnleggende faktorene som påvirker hele årsaksbildet står lengst til venstre.

“Det er en klar sammenheng mellom sosioøkonomisk status og helse.”

Kort oppsummering av «Leve i Buskerud»

- Folk i Buskerud har stort sett god helse og livskvalitet, men det er forskjeller mellom ulike grupper i samfunnet.
- Mennesker med innvanderbakgrunn, lav inntekt, funksjonsnedsettelse eller andre minoriteter deltar i mindre grad i samfunnet.
- Levekårsutfordringer går i arv, og grunnlag for samfunnsdeltakelse starter tidlig i barneårene.
- Gjennomføring av utdanning og opplæring er avgjørende for å folk i jobb, og for å unngå fattigdom og uførhet.
- Arbeidslivet krever i større grad enn tidligere formell utdanning, og det er spesielt viktig å få unge gjennom videregående opplæring.

1 [Sosial ulikhet i helse en norsk kunnskapsoversikt Hovedrapport \(oslomet.no\)](#)

2 [Deltaking, støtte, tillit og tilhørighet. En analyse av ulikhet i sosiale relasjoner med utgangspunkt i levekårsundersøkelsene \(ssb.no\)](#)

3 [Tillit | DFØ \(dfo.no\)](#)

4 [Et jevnere utdanningsløp \(regjeringen.no\)](#)

5 [Sosiale helseforskjeller – FHI](#)

Skape i Buskerud

Syssetning, tilgang til arbeid og verdiskaping er avgjørende som grunnlag for velferd og et velfungerende samfunn.

Vi styrker vår skaperevne ved at flest mulig kommer seg gjennom relevant utdanning, og at innbyggernes kompetanse svarer til næringslivet behov i årene som kommer.

Kompetanse og utdanning

Utdanning, rett kompetanse og muligheter til å tilegne seg kunnskap og ferdigheter øker syssetningsgraden og styrker næringslivets arbeidskraft. Det har også klare koblinger til innbyggernes helse og mulighet til samfunnsdeltakelse.

På videregående i Buskerud var det i skoleåret 2023/24 flest som gikk studiespesialiserende, med 51,5%. Andelen som gikk yrkesfag (inkludert påbygg) var 48,5%.

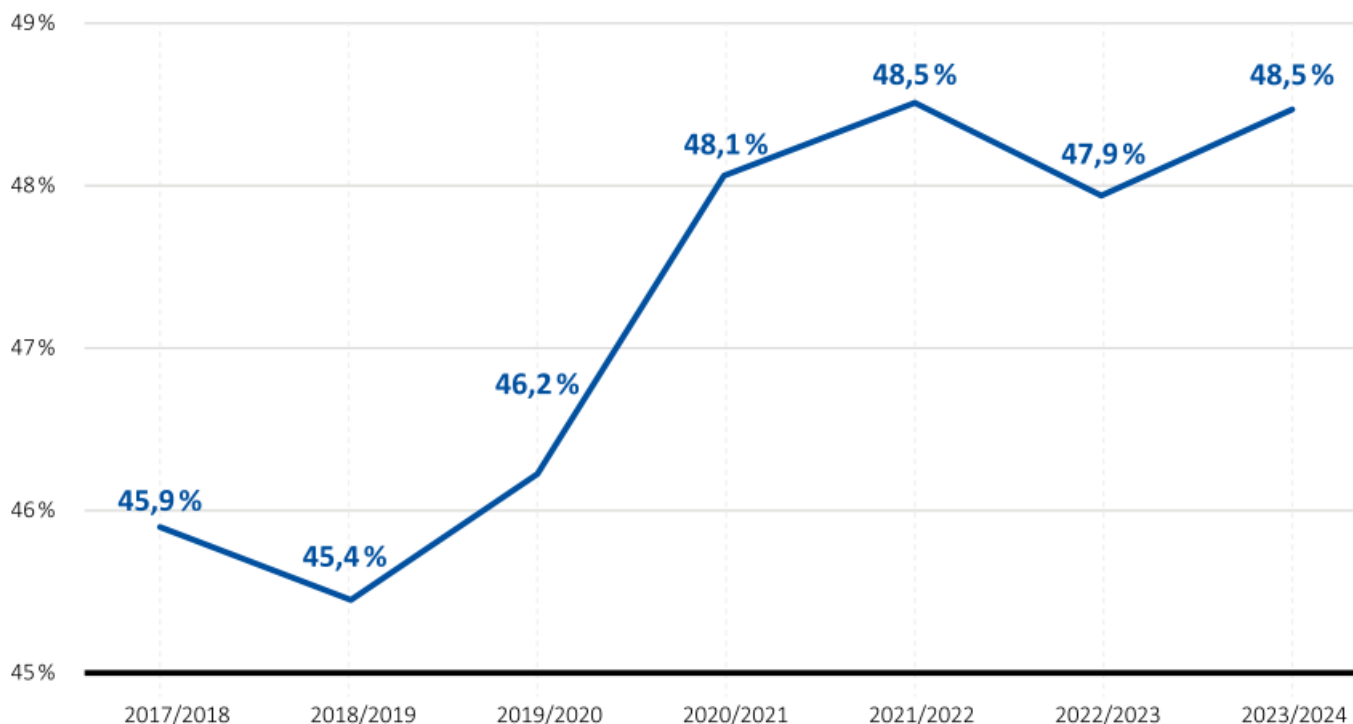
I likhet med resten av landet ser vi en økende interesse for yrkesfag i fylket¹. For skoleåret 2024/25 har hele 56% av søkerne til vg1 yrkesfag som sitt førstevalg². Studieretningene innen yrkesfag som flest søker seg til i Buskerud er salg, service og reiseliv, helse og oppvekst, samt elektro og datateknologi.

Fullføringsgraden har gått opp fra 85,1% til 85,2% for skoleåret 2022/23³. Buskerud ligger nå over det nasjonale snittet, også siden fullføringsgraden nasjonalt har gått litt ned siste året. Høyest fullføringsprosent i fylket finner vi innen studieretningene idrettsfag, og IT og medieproduksjon der nesten 94% fullfører⁴. Innen studiespesialisering er fullføringsgraden 85% og innen yrkesfag 84,4%.

Fullføringsgraden for videregående opplæring i Buskerud er

85,2%

Andel elever som går yrkesfag, i prosent

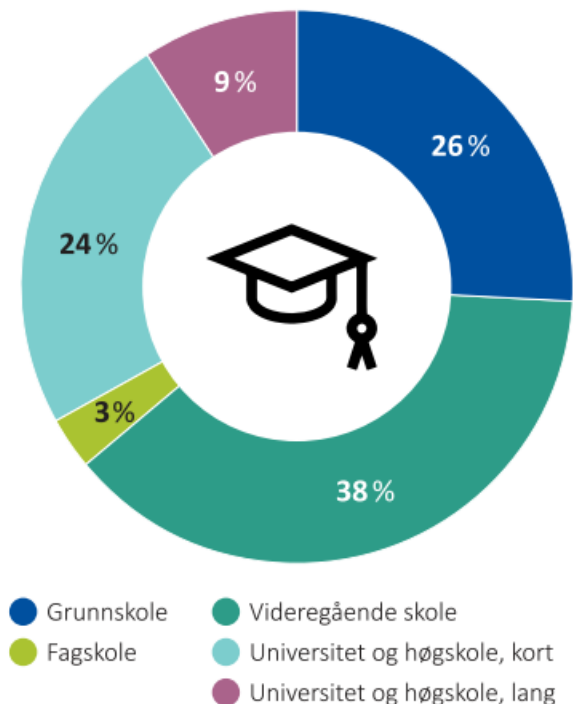
1 [Flere søker yrkesfag | udir.no](#)

2 [Videregående skole: Nå er søkertallene her – Buskerud fylkeskommune \(bfk.no\)](#)

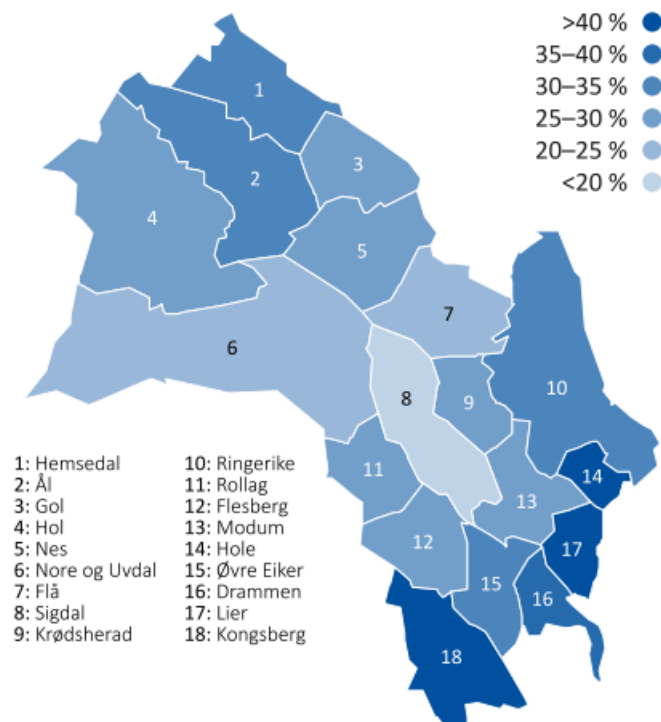
3 [Tilstandsrapport for videregående opplæring: Hva sier tallene? – Buskerud fylkeskommune \(bfk.no\)](#)

4 [Microsoft Power BI](#)

Høyeste fullførte utdanning i Buskerud

Andel med høyere utdanning, fordelt på kommuner

I Buskerud har andelen i befolkningen med høyere utdanning økt gradvis, og siden år 2000 har andelen sysselsatte i Buskerud med minst tre år høyere utdanning økt fra 23 % til 37 %. Buskerud har en litt over middels utdannet arbeidsstyrke målt mot landsnittet¹.

Andel med høyere utdanning i befolkningen varierer mellom kommunene. Kongsberg, Lier og Hole har over 40 % med høyere utdanning. Til sammenligning er det under 20 % i Sigdal kommune.

For at utdanning og opplæring skal føre til flere i arbeid og økt verdiskaping for fylket er vi avhengig av at kompetansen innbyggerne sitter igjen med samsvarer med behovet i arbeidslivet.

Framskrivinger viser fortsatt mangel på arbeidskraft, spesielt innen helse- og omsorgsfag og innen flere yrkesfag². Det er størst mangel på sykepleiere, helsefagarbeidere og andre helseyrker. Ifølge NHO sitt kompetansebarometer er det også særlig behov for kompetanse innen håndverksfag, ingeniør- og tekniske fag, IKT-kompetanse og kompetanse innen grønn omstilling³. Arbeidslivets etterspørsel etter fagskoleutdannede er stor, og er vedvarende høyere enn tilbudet⁴.

Framskrivinger viser fortsatt mangel på arbeidskraft, spesielt innen helse- og omsorgsfag og innen flere yrkesfag.

1 <https://regionalanalyse.no/rapport/10006/5/2>

2 [NAVs bedriftsundersøkelse 2023.pdf](#)

3 [NHOs kompetansebarometer 2022: En kartlegging av NHOs medlemsbedrifters kompetansebehov i 2022](#)

4 [KBU-temarapport-2022.pdf \(kompetansebehovsutvalget.no\)](#)

Bedriftsundersøkelser viser at mange virksomheter sliter med å få tak i arbeidstakere med relevant og god nok kompetanse. NHOs kompetansebarometer viser at 6 av 10 bedrifter i Buskerud har et udekket kompetansebehov.

- 1 av 3 bedrifter har et udekket kompetansebehov innen IKT.
- 1 av 2 bedrifter har et udekket kompetansebehov innen yrkesfag.

Både økning i antall med høyere utdanning og økt interesse for yrkesfag på videregående skole er positivt med tanke på fremtidens kompetansebehov.

Kompetansebehov i Buskeruds regioner

Region	NHO-bedrifter som «i stor grad» har udekt kompetansebehov	NHO-bedrifter som «i noen grad» har udekt kompetansebehov
Hallingdal	5%	55%
Kongsbergregionen	7%	43%
Ringeriksregionen	11%	44%
Drammensregionen	13%	53%

For å styrke regionen og næringslivets evne til grønn omstilling og bærekraftig utvikling er ny kunnskap og nye løsninger nødvendig¹. Utvikling av ny kunnskap foregår i stor grad i bedrifter gjennom innovasjon. Andel bedrifter som i 2019 oppgav at de drev med innovasjon var 63 % i Kongsbergregionen, 53 % i Drammensregionen, 53 % i Hallingdal og 36 % i Ringeriksregionen². Tallene er ikke oppdaterte, og må derfor tolkes med forsiktighet. De gir likevel en indikasjon på at det er potensial for å øke innovasjonsgraden i bedriftene i Buskerud.

1 [Regional verdiskapning – Universitetet i Sørøst-Norge \(usn.no\)](#)

2 [2022-5-Næringsutvikling-i-Viken-etter-covid.pdf \(menon.no\)](#)

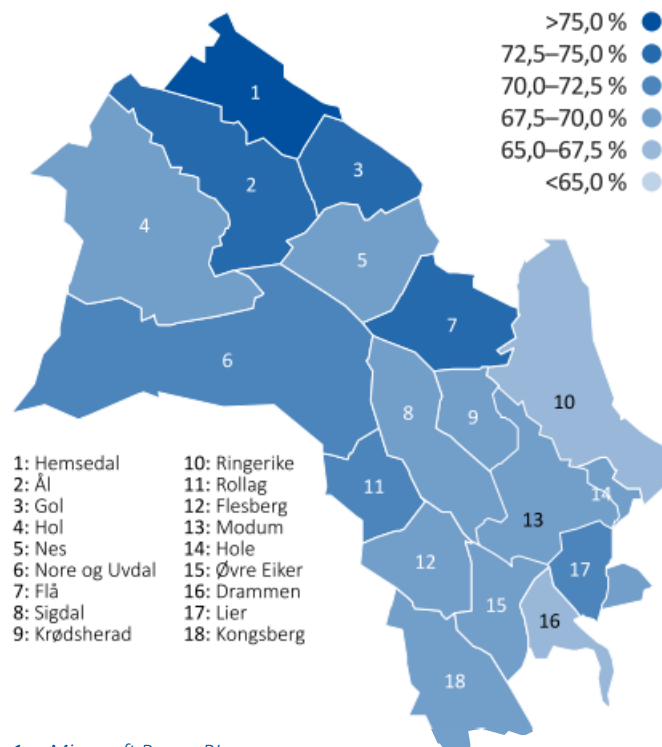
Syssetling og arbeidsplasser

Syssetlingsandelen i Buskerud er 67,6%. Det er 8. høyeste andel blant landets 15 fylker, og rett under landssnittet på 68,5%. Buskerud har en svakt fallende tendens de siste 15 årene, og har hatt lavere syssetlingsandel enn landsnittet siden 2008.

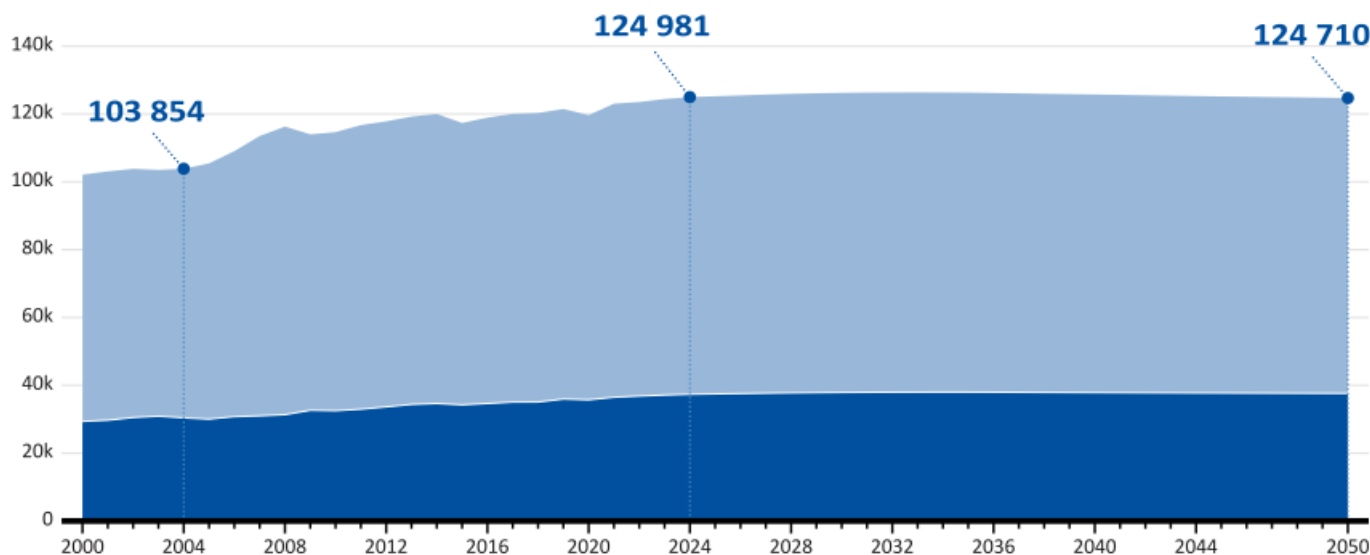
Syssetlingsandel i Buskeruds kommuneregioner

Kommuneregion	Syssetlingsandel i %
Hallingdal	71,0%
Kongsbergregionen	67,8%
Drammensregionen	67,4%
Ringeriksregionen	65,4%

Syssetlingsandel i Buskerud, fordelt på kommuner

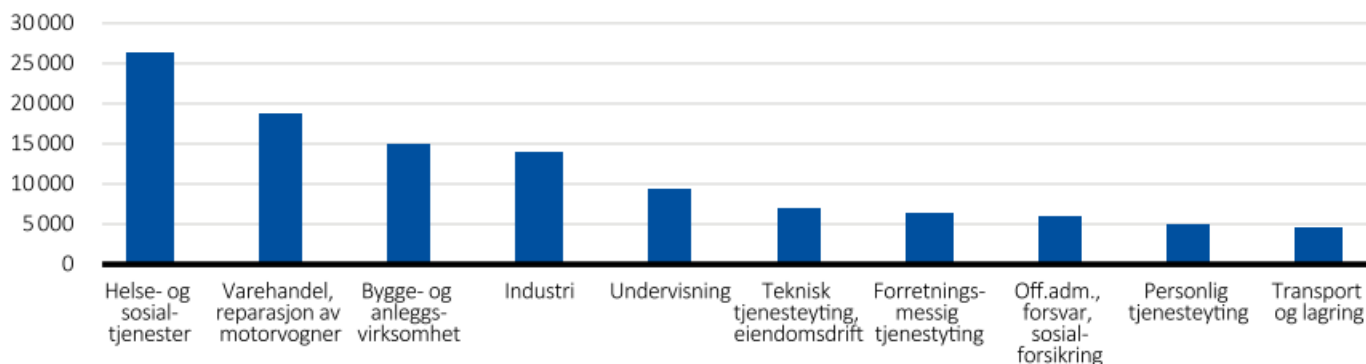
Utvikling av antall arbeidsplasser fordelt på offentlig og privat sektor i Buskerud fra 2000 til 2050

Arbeidsplasser er vesentlig for syssetling og verdiskaping. Figuren over viser Antall arbeidsplasser i Buskerud ligger an til å holde seg relativt stabilt frem til 2050 hvis det legges til grunn nøytral attraktivitet. Skal det bli vekst i antall arbeidsplasser, viser prognosen at regionen må styrke sin næringsattraktivitet.

Dersom vi ser på arbeidsplasser fordelt på næring ser vi at det er flest arbeidsplasser innen helse- og sosialtjenester, og varehandel¹.

Arbeidsplasser fordelt på næring

Næringsliv og verdiskaping

Grunnet færre arbeidstakere per eldre må vi øke deltakelsen i arbeidslivet og øke verdiskapingen per ansatt for å opprettholde samlet grunnlag for velferd. Verdiskapingen per ansatt i Buskerud er på 678 266 kr, noe som er under landsgjennomsnittet på 707 898 kr (inkluderer ikke olje, gass, elproduksjon, havbruk og andre prisfølsomme bransjer).

Verdiskapingen i Buskerud sin andel av nasjonal verdiskaping innen «normale bransjer» (eksklusiv energi) har sett en vekst de siste ti årene fra 4,67 % til 4,88 %. For Buskerud er det bransjene «el-produksjon», «øvrige verkstedindustri» og bygg og anlegg som har hatt størst vekst. Flå kommune er kommunen med størst vekst i verdiskapingen siste tiåret, etterfulgt av Hemsedal, og Nore og Uvdal.

Næringsstrukturen påvirker både verdiskaping, og mulighetene for vekst i arbeidsplasser og produktivitet. Sammenlignet med andre fylker har Buskerud en stor andel industri/verkstedindustri, bygg og anlegg, landbruk, overnatting og handel.

Sammenlignet med andre fylker har Buskerud en stor andel industri/verkstedindustri, bygg og anlegg, landbruk, overnatting og handel.

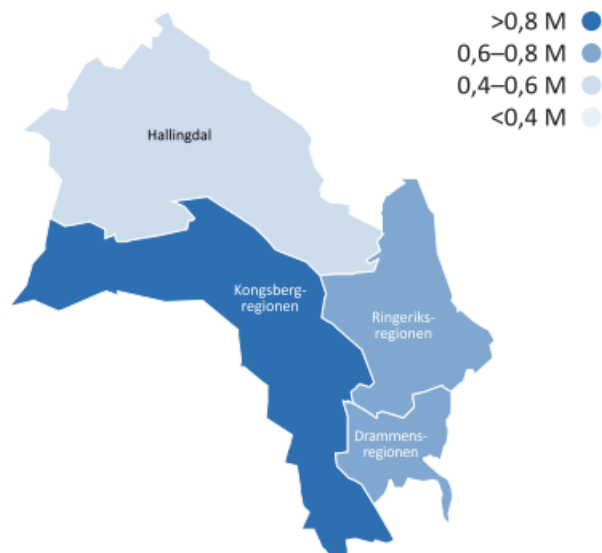
Analysen fra Telemarksforskning viser at næringsstrukturen i fylket ikke har vært gunstig for vekst de siste årene, da flere av næringene som er store i fylket enten har opplevd nedgang i antall ansatte (f.eks. verkstedindustri) eller lav vekst i verdiskaping (reiseliv og handel)¹.

Kartlegging av muligheter for verdiskaping viser til store muligheter for nye grønne teknologier og et betydelig potensial for næringslivet i Buskerud til å eksportere klima- og miljøvennlige produkter og løsninger.

1 <https://regionalanalyse.no/rapport/10006/1/2>

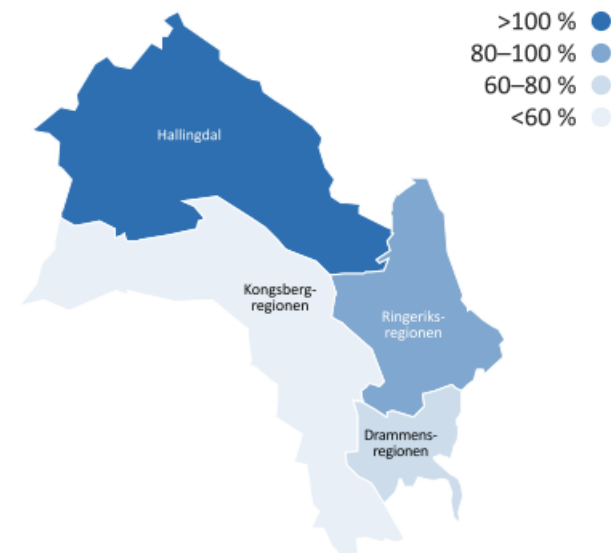
2 [2022-5-Naeringsutvikling-i-Viken-etter-covid.pdf](https://www.menon.no/2022-5-Naeringsutvikling-i-Viken-etter-covid.pdf) (menon.no)

Verdiskaping per ansatt, fordelt på kommuneregioner (eksklusiv energi og andre prisfølsomme bransjer)

Kongsbergregionen har blant annet stort potensial innen industriell grønn omstilling, og Hallingdal har flere muligheter til grønn omstilling av reiselivet. Mulighetene i Ringeriks-regionen ligger blant annet innen kunnskap, teknologi og automatisering, og videreutvikling innen skog- og trenæringer.

Regionvis vekst i verdiskaping, 2013–2022 (eksklusiv energi og andre prisfølsomme bransjer)

Drammensregionen er grunnet sentral plassering og høyt utdannet arbeidsstyrke en attraktiv region for å tiltrekke seg høyproduktive næringer innen blant annet helseindustri og IKT-næringer².

Kort oppsummering av «Skape i Buskerud»

- Flere eldre og færre i arbeidsfør alder fører til at vi må øke deltakelsen i arbeidslivet og helst øke verdiskaping per ansatt.
- Mange arbeidsgivere i fylket sier de mangler nødvendig kompetanse, og behovet er størst innen helse- og omsorg, og innen flere yrkesfag.
- Fullføringsgraden i videregående går opp, og vi ser en økende trend til at flere går yrkesfag.
- Industri, bygg- og anlegg, overnatting og handel er viktige næringer i Buskerud, men det er stor variasjon i næringsstrukturen mellom ulike regioner.
- Næringsandelen i nasjonale vekstbransjer er beskjeden, og fylket taper omtrent 200 arbeidsplasser årlig på grunn av næringsstrukturen.
- Fylket har store muligheter for verdiskaping innen teknologi, mer automatisering og grønn omstilling innen industri og reiseliv.

Naturen i Buskerud

Økende klimagassutslipp, klimakonsekvenser og tap av naturmangfold er store og alvorlige utfordringer som også påvirker oss i Buskerud.

Samfunnet er avhengig av naturen rundt oss og de godene som på ulike måter kan høstes. Videre påvirker vi klimaet, og vi blir påvirket av et klima i sterk endring. Klimakrisen og naturkrisen henger tett sammen, og må løses i sammenheng¹.

Dette gir målkonflikter som krever samarbeid og kunnskap tilpasset ulike deler av fylket. Vi trenger mer lokal og regional kunnskap om hvordan jordbruk, landskap, kulturminner, infrastruktur og annet bebyggt areal blir påvirket av endret klima.

1 [Naturkrisen og klimakrisen henger tett sammen – KS](#)

2 <https://www.miljodirektoratet.no/tjenester/klimagassutslipp-kommuner/>

3 <https://www.ssb.no/natur-og-miljo/forurensning-og-klima/statistikk/utslipp-til-luft>

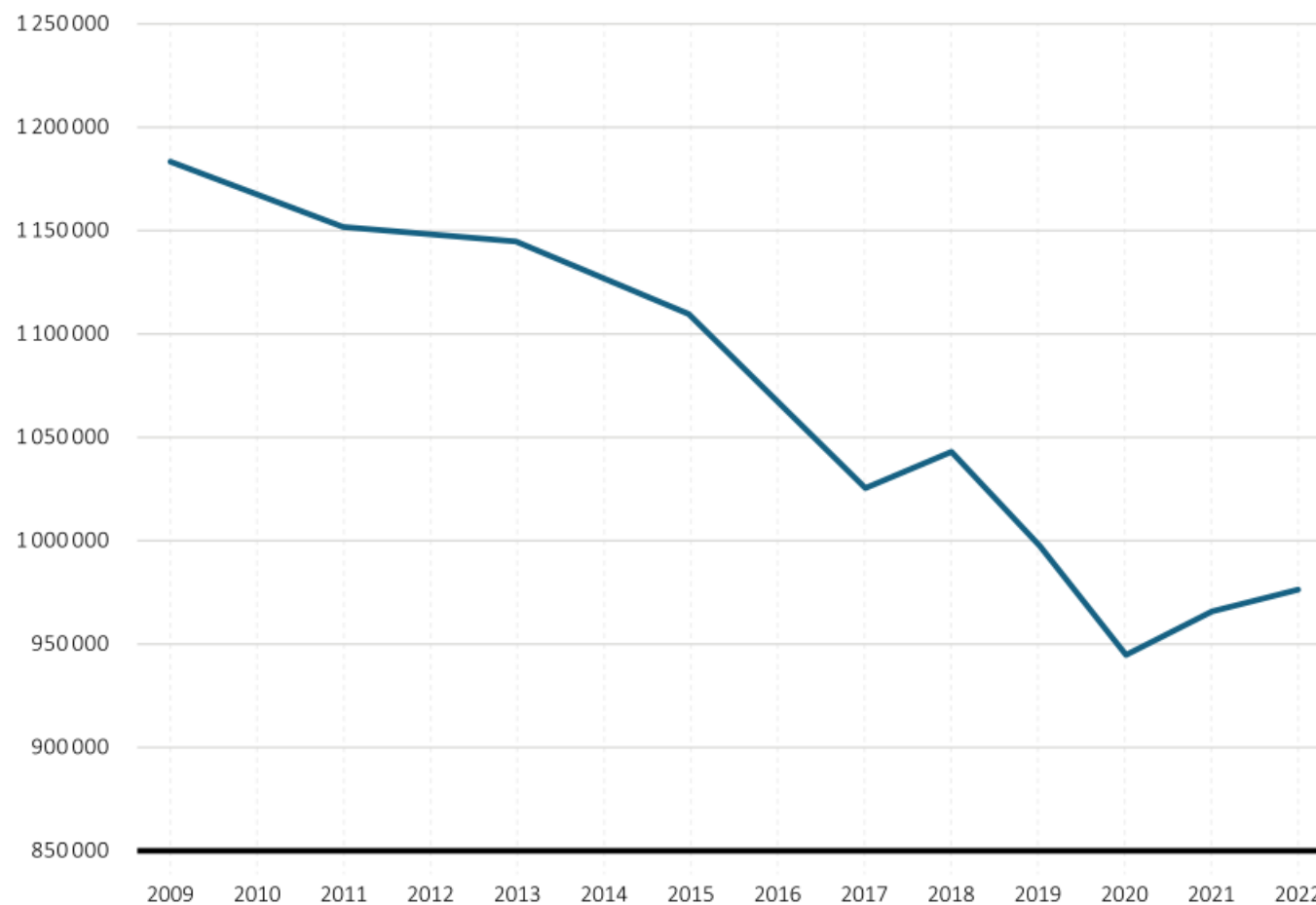
4 [Klimaendringer og norsk klimapolitikk – regjeringen.no](#)

Klimagassutslipp

Klimagassutslippene har gått noe ned de siste årene. Buskerud har lavere utslipp både per areal og per innbygger enn gjennomsnittet i Norge. Buskerud har hatt 17,3% nedgang i sine klimagassutslipp fra 2009 til 2022². De største kuttene har blitt gjort innen veitrafikk og oppvarming.

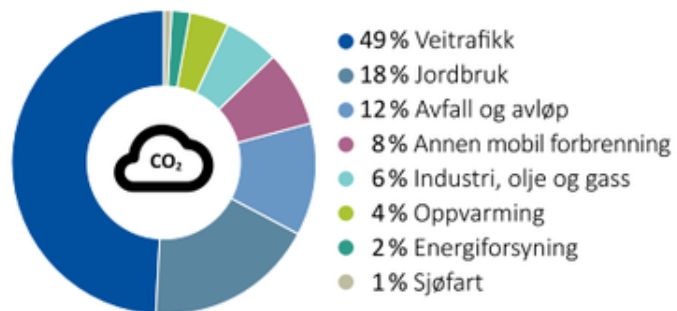
Til sammenligning har landet som helhet kuttet sine klimagassutslipp med 10,7% fra 2005 til 2022³. I samme periode har Akershus kuttet 20,5%, Østfold 23,5% og Innlandet har kuttet 7,2%. Vårt fylke er derfor på god vei, men det er likevel stort behov for ytterligere kutt dersom vi skal bidra til å nå nasjonale klimamål⁴.

Klimagassutslipp i Buskerud, i CO₂-ekvivalenter

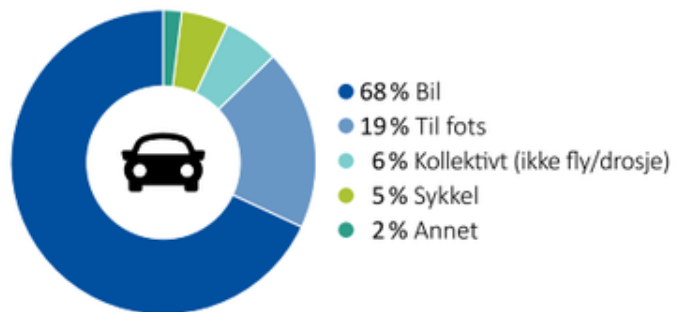
I Buskerud ser vi at de største utslippene av klimagasser kommer fra veitrafikk, jordbruk og annen mobil forbrenning (traktorer, anleggsmaskiner, motorredskaper m.m.)¹. Buskerud har høyere utslipp fra veitrafikk og jordbruk, og mindre utslipp fra industri enn andre deler av landet.

Utslipp etter sektor 2022 (tonn CO₂-ekvivalenter)

Det er størst potensial å kutte utslipp fra veitrafikk. Dersom vi ser på reisemiddelfordelingen i Buskerud ser vi at det fra 2019 og frem til 2022 har vært en økning i andel som benytter seg av grønn mobilitet som gange, sykkel og offentlig transport, og en nedgang i bruk av personbiler. Det er likevel ingen stor reduksjon i personbiltransporten, med 3 prosent nedgang siden 2019. Det vesentlige fremover er at trenden forsterkes i årene som kommer slik at Buskerud bidrar til reduserte klimagassutslipp.

Transportmiddelfordeling i Buskerud, 2022

1 [Microsoft Power BI](#)

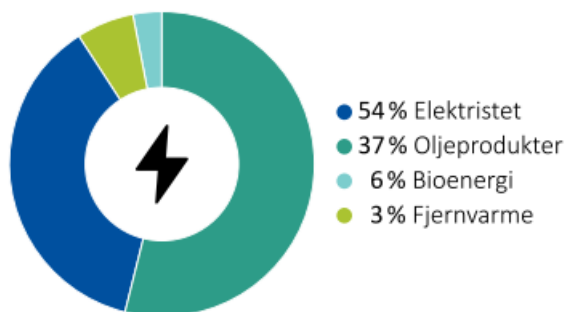

Foto: Hans Haug

Energi

Skal fylket fortsette å kutte klimagassutslipp er vi avhengig av å få en større andel av energiforsyningen fra fornybare energikilder som elektrisitet, bioenergi og fjernvarme. Utviklingen i fylket viser en økning i forbruk av elektrisitet og nedgang i forbruk av oljeprodukter.

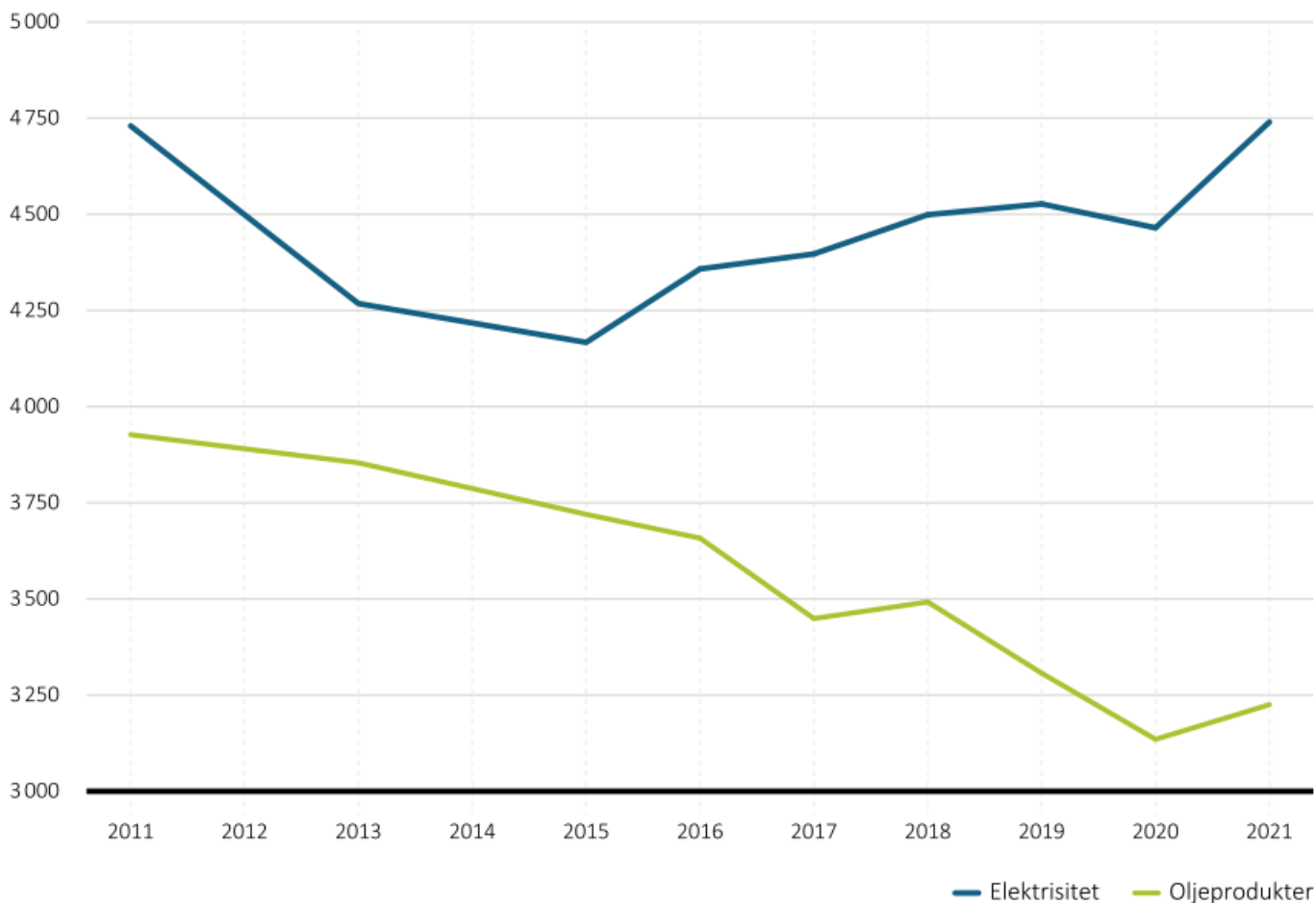
Energiforsyningen i Buskerud

Kraftløftet for Buskerud viser at fylket i dag har et kraftoverskudd i et normalår på 6 TWh. Etterspørsel etter kraft øker over hele landet grunnet klimaomstilling og nye industri-satsinger. Prognosene fra Statnett og NVE viser at Sør-Norge går mot et kraftunderskudd fra rundt 2027/2028¹.

Videre er det begrensninger i lokalt og regionalt strømnett som kan utsette eller stoppe etablering av nye virksomheter i regionen. Det er per i dag størst utfordring i Ringeriks-regionen. Utbygging av strømmettet vil være svært viktig for å kunne levere nok kraft til ny forbruksvekst i fylket. For å fortsette å få ned klimagassutslipp må det fortsatt legges til rette for å gjøre utslippsfrie energikilder tilgjengelig for transport og næringsliv.

Utvikling i energiforbruk i Buskerud (GWh)

¹ <https://www.nho.no/contentassets/6ee9d937390c43ce84f9566235f663ab/kraftloftet--regionalkunnskapsgrunnlag-buskerud-endelig.pdf>

Naturfare og beredskap

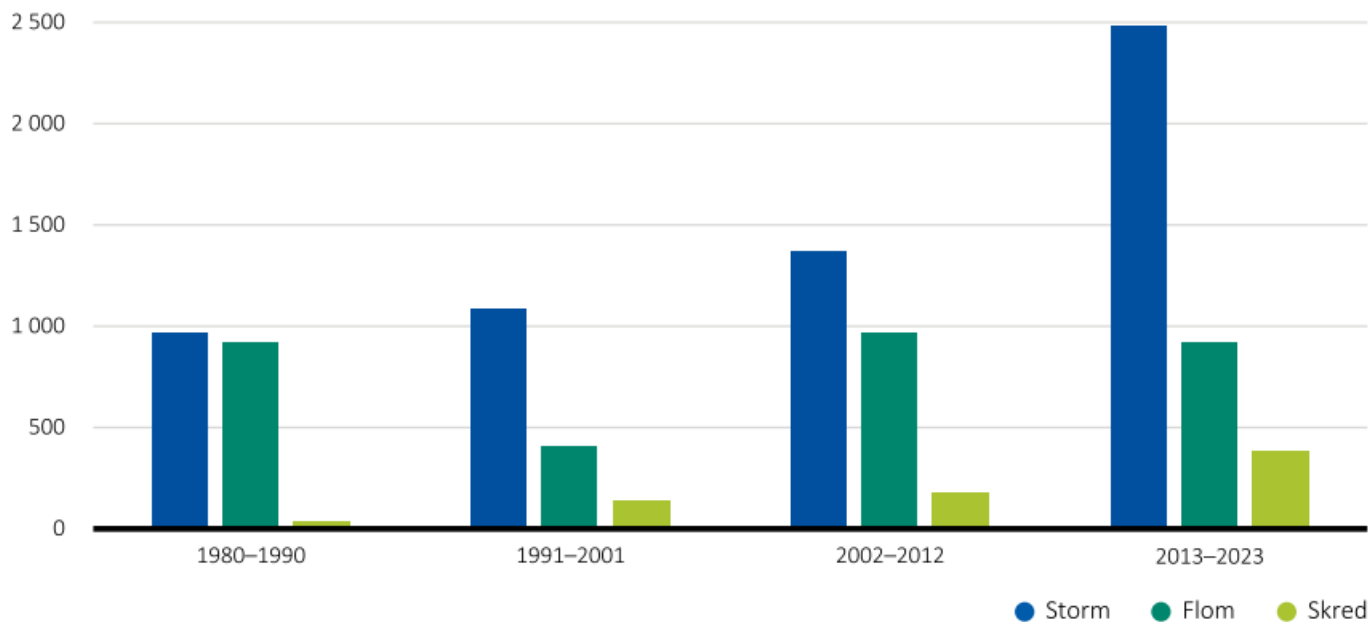
Klimaendringene øker gjennomsnittstemperatur, nedbørsmengde og gir mer ekstremt vær. Det påvirker både natur og samfunn, og krever økt samfunnssikkerhet og beredskap som medfører betydelige kostnader. Blant annet har flomskader kostet 622 mill.kr. i Buskerud i perioden 2014–2023 (ikke medregnet «Hans»)¹. Økningen i skadehendelser understreker behovet for mer kunnskap om forventede endringer for å iverksette forebyggende og skadereduserende tiltak.

I kommuneundersøkelsen om samfunnssikkerhet fra 2023, oppgav kommunene i Buskerud at de i stor eller i noen grad tar hensyn til økt risiko som følge av langsiktige klimaendringer i sin planlegging. Samtidig har 1 av 3 kommuner ikke gjennomført en helhetlig ROS-analyse siden før 2020².

Ifølge risiko og sårbarhetsanalysen som Statsforvalteren i Oslo og Viken utarbeidet i 2022 vil det i årene som kommer være en sannsynlig økning i antall episoder med ekstrem nedbør, regnflom, jord-, flom- og sørpeskred, samt havnivåstigning og stormflo. Det er også mulig at det vil bli mer tørke, kvikkleireskred og snøskred³.

Når det gjelder matvaresikkerheten i Norge vurderes denne som god, men miljø og klimaendringer vil også utfordre matproduksjonen framover⁴. I Buskerud produseres det hovedsakelig korn, frukt og grønt. Særlig kornproduksjonen har stor betydning for selvforsyning og matsikkerhet ikke bare regionalt, men også nasjonalt.

Antall skadehendelser grunnet vær i Buskerud

1 <https://www.finansnorge.no/tema/statistikk-og-analyse/forsikring/natur--og-varskader/>

2 [Kommuneundersøkelsen | Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap \(dsb.no\)](#)

3 [Fylkesros-oslo-og-viken-2022.pdf \(statsforvalteren.no\)](#)

4 [NIBIO_RAPPORT_2021_7_145_Revidert_utgave.pdf \(unit.no\)](#)

Naturverdier

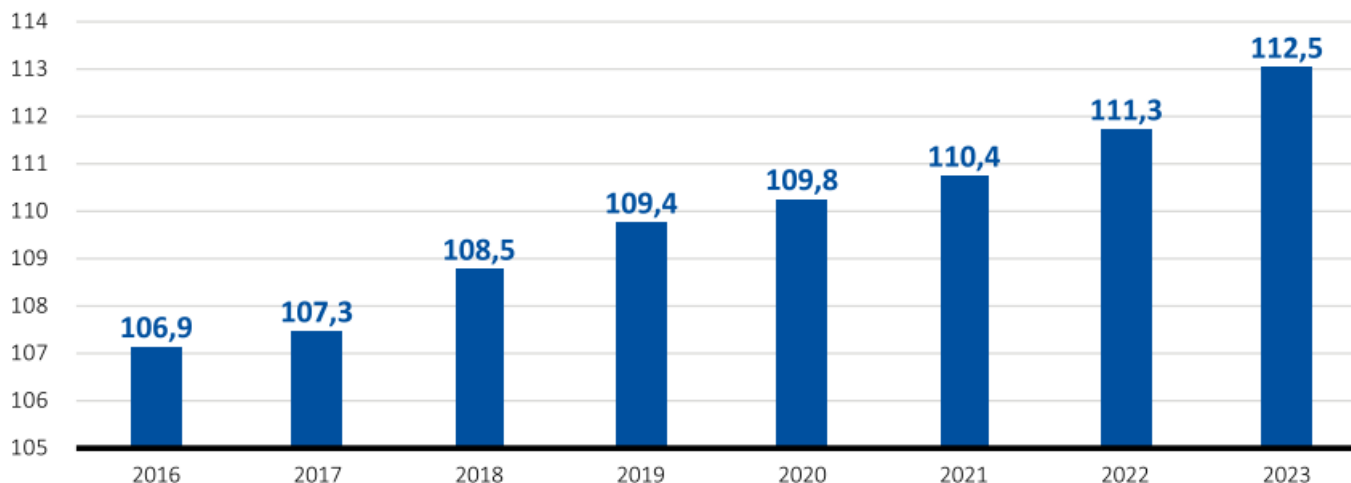
I tillegg til klimaendringer er tap av naturmangfold den største utfordringen for vårt livsgrunnlag som vi står ovenfor. Endringer i arealbruk er den viktigste årsaken til tap av naturmangfold, både i form av inngrep, nedbygging og driftsomlegging i jordbruket. Nedbygging av natur skjer gradvis og bit for bit, noe som gjør at det kan være utfordrende å se konsekvensene summen av alle inngrepene medfører.

Nedbygging av natur skjer gradvis og bit for bit, noe som gjør at det kan være utfordrende å se konsekvensene summen av alle inngrepene medfører.

Manglende kartlegging av natur gir begrenset med kunnskap for å danne en helhetlig oversikt. Myndigheter forbedrer kunnskapen fortløpende, blant annet ved hjelp av arealregnskap¹. Det er særlig viktig å bevare sammenhengende naturområder, områder med flere sårbare naturtyper og truede arter, viktige regionale friluftslivsområder og at vi sikrer god miljøtilstand i sjø og vassdrag.

Av alt nedbygd areal i Buskerud utgjør veg og bane 68,4%. Resten er dekket av bygninger. I figuren ser vi totalt nedbygd areal i Buskerud som skyldes bygninger, vei og bane fra 2016 til 2023².

Totalt nedbygd areal i km² (bygninger, vei og bane)

Siden 2016 har veldig lite areal gått til ny boligbygging. Derimot har det blitt bygget ned 3,1 km² areal til fritidsbebyggelse³. Fritidsbebyggelse er et sentralt tema innen naturforvaltning og arealbruk i Buskerud, da flere av kommunene i fylket er attraktive for reiseliv og hytteutbygging. Deltidsinnbyggere utgjør majoriteten av eiendomsbesittere i kommunene i Numedal, Hallingdal og Midt-Buskerud. I enkelte kommuner er 70% av alle boliger fritidsboliger.

Arealene som er bygget ned er i hovedsak åpen fastmark⁴ og skog. En aktuell konsekvens av nedbygging og endring i arealbruk er tap av naturmangfold og biologisk mangfold. Norsk rødliste for arter fra 2021 viser at det i Buskerud er 796 arter som er truet eller sårbare for å dø ut⁵. Registreringer fra 2018 viser at det var 11 naturtyper som stod i fare for å gå tapt i fylket, blant annet ulike typer myr⁶.

Friluftslivsområder

Muligheten for å dra på turer og utøve friluftsliv i nærområdet er viktig for helse og livskvalitet, og er med på å gjøre kommunen attraktiv både for innbyggere og besøkende⁷. Hensyn til friluftsliv er derfor viktig i utbyggingsspørsmål. Nasjonale tall viser at hele 6 av 10 mener at det bygges ned for mye natur⁸. I Buskerud er det i stor grad fjell- og viddeområder som utgjør de største regionalt viktige friluftslivsområdene. Hardangervidda, Hallingskarvet, Reineskarvet, Ådalsfjella, Norefjell-Reinsjøfjell, Trillemarka og Finnemarka er blant de store sammenhengende friluftslivsområdene våre⁹. For å kunne ta vare på viktige friluftslivsområder, er det avgjørende med oppdaterte friluftslivskart.

I Buskerud er det 796 arter som er truet eller sårbare for å dø ut.

1 [Arealregnskap i Akershus, Buskerud og Østfold – Akershus fylkeskommune \(afk.no\)](#)

2 <https://www.ssb.no/statbank/table/10781>

3 <https://www.ssb.no/statbank/table/09594>

4 Åpen fastmark er i arealstatistikken en restkategori som ikke er skog, jordbruksareal, myr, eller bart fjell

5 [Rødlista 2021 – Artsdatabanken](#)

6 [Norsk rødliste for naturtyper \(artsdatabanken.no\)](#)

7 [friluftsliv i arealplanlegging – Miljødirektoratet \(miljodirektoratet.no\)](#)

8 [Stadig flere mener vi bygger ned for mye natur – Norsk Friluftsliv](#)

9 [Regionale friluftslivsområder](#)

Landskap

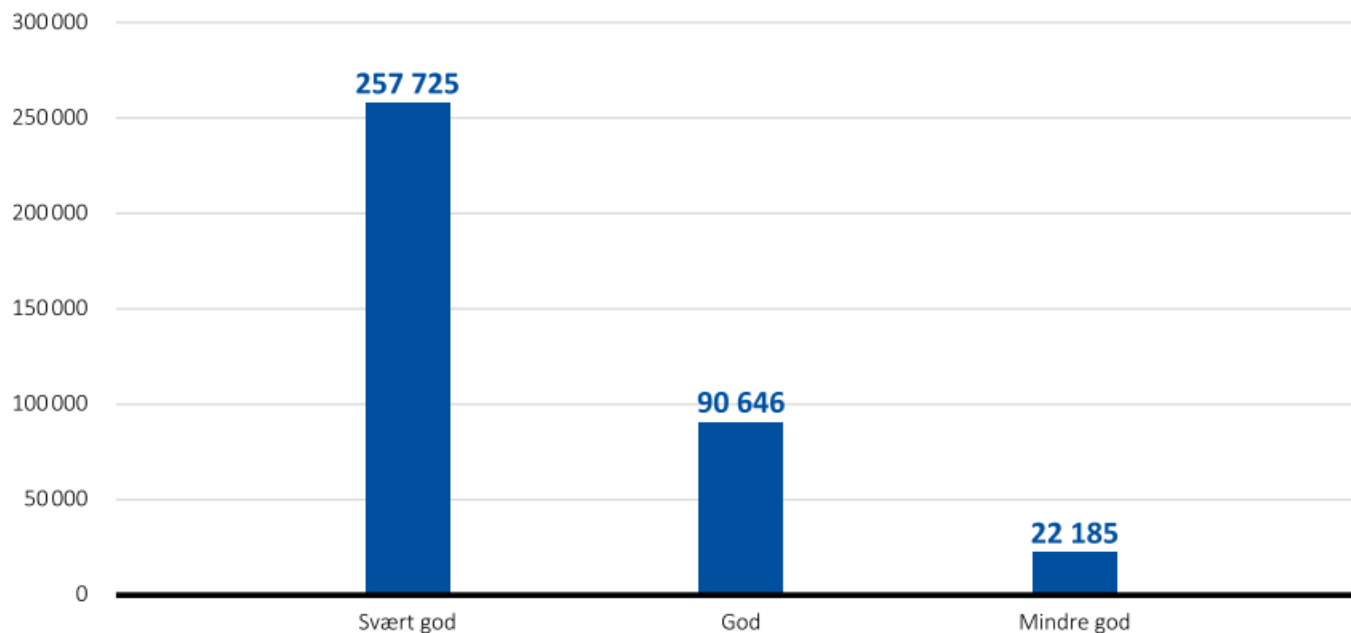
I tillegg til friluftslivsområder er det også mye verdi i våre landskap – både rene naturlandskap, og i menneskepåvirkede kulturlandskap. Buskerud har en rik kulturarv som er et viktig fellesgode som gir kunnskap, opplevelser, verdiskaping, styrket stedstilhørighet og attraktivitet. I fylket er det blant annet 16 kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse, og 13 kulturmiljøer i byer og tettsteder av nasjonal interesse. Det er spesielt behov for mer kunnskap om hvordan vi effektivt kan forvalte viktig kulturarv i sammenheng med klimaendringer og utbygging.

Buskerud har 16 kulturhistoriske landskap og 13 kulturmiljøer i byer og tettsteder av nasjonal interesse.

Dyrka jord

Landbruket er sentralt for matsikkerheten i fylket og er en viktig næring. I Buskerud er 3,7% av arealet dyrka jord, noe som tilsvarer 544 452 dekar¹. Av dette er nesten halvparten av svært god kvalitet. Jord med god kvalitet finnes i hovedsak i sørlige deler av fylket der det bor flest folk. Dette er områder med størst utbyggingspress, noe som fører til målkonflikter i arealspørsmål.

Antall dekar med dyrka jord, fordelt etter kvalitet

Kort oppsummering av «Naturen i Buskerud»

- Endret klima og nedbygging av natur er blant våre største utfordringer, og påvirker også oss i Buskerud.
- Klimagassutslippene i fylket reduseres mer enn landet som helhet. Veitrafikk er største kilden til utslipp.
- Vi bruker stadig mindre oljeprodukter og mer elektrisk energi, men kraftunderskudd og barrierer i kraftnettet kan gi utfordringer for utvikling av grønn industri.
- Buskerud har rike naturverdier, men 11 naturtyper og nesten 800 arter er truet.
- Dyrka mark av god kvalitet er en viktig ressurs som i Buskerud finnes i stor grad i tettbygde strøk der det er mest utbyggingspress.
- Vi trenger mer kunnskap konsekvensene av endret klima arealplanlegging, landbruket, næringsutvikling og ivaretagelsen av kulturminner og kulturmiljøer.

1 [Jordbruk_DB 4 \(arcgis.com\)](#)

BUSKERUD
FYLKESKOMMUNE

20
24

BUSKERUD FYLKESKOMMUNE

Adresse: Hauges gate 89, 3019 Drammen

Telefonnummer: 32 80 85 00

E-post: post@bfk.no

Kildehenvisninger:

Forsidefoto: KKY

Design: Miksmaster Creative – miksmaster.no